

Wykaz wniosków *de lege ferenda* Najwyższej Izby Kontroli przedstawionych w informacjach o wynikach kontroli w 2022 r.^{1/}

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
1.	Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych przez podmioty samorządowe województwa opolskiego (dział: zabezpieczenie społeczne)	P/21/084	Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 581, ze zm.)	Zainicjowanie prac legislacyjnych zmierzających do zmiany przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, polegającej na nałożeniu na organ właściwy dłużnika obowiązku niezwłocznego powiadomienia Państwowej Inspekcji Pracy o każdym przypadku zatrudnienia dłużnika alimentacyjnego w niepełnym wymiarze czasu pracy, w celu przeciwdziałania nielegalnemu zatrudnianiu dłużników alimentacyjnych w wymiarze większym niż wynikający z umowy o pracę. Informacja taka powinna być wykorzystana przez ww. Inspekcję przy analizie ryzyka przeprowadzanej na etapie planowania kontroli przedsiębiorców.	Niezrealizowany	W obowiązującym stanie prawnym brak jest regulacji, umożliwiających organom samorządowym podejmowanie działań wobec dłużników, niewywiązujących się z obowiązku alimentacyjnego ze względu na ograniczone dochody z tytułu zatrudnienia na podstawie umów innych niż pełnoetatowa umowa o pracę. Pomimo wysokiego ryzyka uchylania się od alimentacji poprzez świadczenie przez dłużników pracy w wymiarze większym niż wynikający z umów o pracę, organy właściwe dłużników nie współpracują z Państwową Inspekcją Pracy, w szczególności nie zgłaszają do kontroli dłużników nieregulujących zobowiązań alimentacyjnych ani ich pracodawców. Dlatego też wprowadzenie postulowanej zmiany w przepisach ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przyczyniłoby się do ograniczenia procederu ukrywania przez dłużników alimentacyjnych dochodów w celu uniknięcia obowiązku alimentacyjnego oraz egzekucji tych dochodów.
2.	Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych przez podmioty samorządowe województwa opolskiego (dział: sprawiedliwość)	P/21/084	Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz.1138, ze zm.)	Najwyższa Izba Kontroli rekomenduje przeprowadzenie analizy zmierzającej do ustalenia, czy zmiana przepisu art. 209 ustawy Kodeks karny przyczyniła się do wzmocnienia realizacji obowiązku dostarczenia środków utrzymania osobom, które same nie są w stanie ich zaspokoić, jak też poprawy efektywności egzekwowania świadczeń alimentacyjnych. W przypadku stwierdzenia braku znaczącej poprawy w tym obszarze Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o podjęcie działań zmierzających do wprowadzenia zmiany tego przepisu, zapewniającej zwiększenie prewencyjnego charakteru przewidzianej w nim kary.	Niezrealizowany	Przepisy ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. poz. 952) doprecyzowały zasady odpowiedzialności karnej za uchylanie się od uiszczania alimentów. Znamiona przestępstwa niealimentacji w postaci „uporczywego uchylania się” zastąpiono kryterium wysokości zaległości lub długości opóźnienia. Jednakże, pomimo występowania przesłanek wskazanych w art. 209 ustawy Kodeks karny, dotyczących wysokości zaległości lub długości opóźnienia, dochodzenia prowadzone przez organy ścigania w sprawach o niealimentację w większości przypadków były umarzane lub odmawiano ich wszczęcia. Dlatego też konieczne jest przeprowadzenie analizy mającej na celu ustalenie przyczyn takiego stanu oraz dalsza modyfikacja wskazanego przepisu.
3.	Dochodzenie należności z tytułu kar administracyjnych nakładanych przez organy administracji publicznej (dział: finanse publiczne)	P/21/082	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 października 2014 r. w sprawie określenia należności pieniężnych, których egzekucja może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia (Dz. U. z 2017 r. poz. 131, ze zm.)	Najwyższa Izba Kontroli wnosi do Ministra Finansów o podjęcie działań legislacyjnych zmierzających do zmiany § 2 rozporządzenia w sprawie określenia należności pieniężnych, których egzekucja może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia, poprzez dopuszczenie wszczęcia egzekucji administracyjnej bez uprzedniego doręczenia upomnienia, w przypadku gdy dotyczy ona należności pieniężnych wynikających z orzeczeń natychmiast wykonalnych z mocy prawa.	Zrealizowany w pełni	W stanie prawnym do 29 czerwca 2022 r. egzekucja administracyjna należności pieniężnych, które powinny być przez zobowiązanych wykonane natychmiast (tj. nawet na podstawie nieostatecznej decyzji administracyjnej), mogła być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia w przypadku nadania przez organ I instancji takiej decyzji rygору natychmiastowej wykonalności (na podstawie art. 108 § 1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego) albo mogła być wszczęta dopiero po doręczeniu upomnienia, w przypadku decyzji natychmiast wykonalnych z mocy ustawy. Jednocześnie ustalenia kontroli P/21/082 wskazały, że część jednostek kontrolowanych kierowała do egzekucji administracyjnej tytuły wykonawcze dotyczące należności pieniężnych natychmiast wykonalnych z mocy prawa bez uprzedniego doręczenia zobowiązanym upomnienia, o którym mowa w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. W konsekwencji postępowania egzekucyjne w tych sprawach powinny zostać umorzone z uwagi na niedopuszczalność egzekucji administracyjnej. Zmiana ww. rozporządzenia wprowadzona z dniem 30 czerwca 2022 r., zdaniem Najwyższej Izby Kontroli, zapewnia jednolity sposób postępowania wierzycieli należności pieniężnych podlegających, czy to z mocy ustawy, czy z decyzji organu administracji publicznej, natychmiastowemu wykonaniu ze względu np. na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego albo inny interes społeczny (§ 2 pkt 3a dodany rozporządzeniem z dnia 23 czerwca 2022 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie określenia należności pieniężnych, których egzekucja może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia (Dz. U. poz. 1359).

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
4.	Zachowanie i zwiększanie terenów zielonych w miastach (dział: budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo; środowisko)	P/21/074	Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, ze zm.)	Wprowadzenie do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (upzp) przepisu obligującego gminę do podjęcia prac nad planami miejscowymi (mpzp) dla terenów wyłączonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z zabudowy ze względu na funkcje przyrodnicze, co będzie wiązało się z zawieszeniem postępowań w sprawie wydania decyzji o warunkach zabudowy do czasu uchwalenia planu na podstawie art. 62 ust. 2 upzp.	Niezrealizowany	Ustalenia kontroli NIK pozwoliły na zidentyfikowanie kluczowych barier w zakresie wdrażania polityki przestrzennej miast w części odnoszącej się do zachowania i zwiększania terenów zielonych. Najistotniejsza z nich polegała na braku instrumentów prawnych umożliwiających ochronę przed zabudową terenów o funkcjach przyrodniczych do czasu uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp), z uwagi na fakt, iż przepisy prawa nie wymagają zgodności decyzji o warunkach zabudowy ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (w przeciwieństwie do mpzp). NIK podkreśla, że powyższy problem nie został dotychczas rozwiązany pomimo systematycznego identyfikowania od kilkunastu lat w dokumentach strategicznych rangi krajowej dysfunkcji systemu planowania przestrzennego. Wobec notowanej, szczególnie w największych miastach, znacznej presji inwestycyjnej na tereny o funkcjach przyrodniczych, powyższy stan prowadzi do postępującego ograniczania ekologicznych i klimatycznych funkcji przypisywanych terenom zielonym.
5.	Zachowanie i zwiększanie terenów zielonych w miastach (dział: budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo; środowisko)	P/21/074	Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, ze zm.)	Wprowadzenie w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (upzp) podstawy prawnej do skutecznego ustalenia w decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzji o warunkach zabudowy (decyzja WZ) minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej (PBC), z jednoczesnym określeniem w upzp lub rozporządzeniu wykonawczym sposobu ustalania tego parametru.	Niezrealizowany	Niezależnie od tego, że w wyniku dysfunkcji systemu planowania przestrzennego możliwa była zabudowa terenów zielonych wbrew założeniom studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, to dodatkowo w okresie objętym kontrolą NIK występowały niespójności pomiędzy rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie oznaczeń i nazewnictwa stosowanych w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy (Dz. U. Nr 164 poz. 1589), a rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 164, poz. 1588) i upzp. W stanie prawnym obowiązującym w latach 2015–2020 nie było jednoznacznej podstawy prawnej do ustalania w decyzjach o warunkach zabudowy (decyzjach WZ) minimalnego wskaźnika PBC. Nie wymagały tego przepisy upzp ani ww. rozporządzenia w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy. Pojęcie PBC, choć nigdzie niezdefiniowane, używane było jedynie w ww. rozporządzeniu w sprawie nazewnictwa. Zdaniem NIK następstwem powyższego były niejednolite praktyki skontrolowanych urzędów w zakresie ustalania w decyzjach WZ minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej. W 13 spośród 19 urzędów ustalano ten parametr, wskazując jako podstawę przepisy ww. rozporządzenia, przy czym znaczenie PBC nie było w ogóle definiowane w tych rozstrzygnięciach. W toku kontroli NIK w urzędach wyjaśniano, że nieposiadające definicji legalnej pojęcie PBC utożsamiano z terenem biologicznie czynnym zdefiniowanym w § 3 pkt 22 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1065, ze zm.). Z kolei w sześciu urzędach minimalny wskaźnik PBC nie był w ogóle ustalany w decyzjach (bądź był ustalany w niektórych sprawach), co tłumaczono brakiem takiego obowiązku bądź brakiem ku temu podstawy prawnej.
6.	Zachowanie i zwiększanie terenów zielonych w miastach (dział: budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo; środowisko)	P/21/074	Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, ze zm.) albo ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, ze zm.)	Wprowadzeniu podstawy prawnej do określania w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (decyzjach WZ) nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu terenu wynikających z potrzeb ochrony środowiska, o których mowa w art. 72 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.	Niezrealizowany	Niezależnie od tego, że w wyniku dysfunkcji systemu planowania przestrzennego możliwa była zabudowa terenów zielonych wbrew założeniom studiów, to dodatkowo w okresie objętym kontrolą NIK występowały niespójności pomiędzy rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie oznaczeń i nazewnictwa stosowanych w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy (Dz. U. Nr 164, poz. 1589), a rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 164, poz. 1588) i ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (upzp).

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
						<p>Prezydenci i burmistrzowie miast nie dysponowali jednoznaczną podstawą prawną do uwzględnienia w decyzjach WZ nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu terenu wynikających z potrzeb ochrony środowiska, o których mowa w art. 72 ustawy Prawo ochrony środowiska w części dotyczącej urządzania i kształtowania terenów zieleni. Na taką możliwość wskazywał wprawdzie § 2 pkt 4 ww. rozporządzenia w sprawie nazewnictwa, niemniej jednak porządkował on sposób dokonywania zapisów w decyzji WZ, a nie stanowił podstawy prawnej do ich wprowadzania. Takich podstaw nie zawierały przepisy upzp ani ww. rozporządzenia w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i upzp. Znajdowało to odzwierciedlenie w ustaleniach NIK wynikających z badania próby decyzji WZ oraz w informacjach i wyjaśnieniach udzielanych przez prezydentów i burmistrzów. Zapisy decyzji WZ wydanych w kontrolowanych urzędach zawierały część dotyczącą określenia warunków i szczegółowych zasad zagospodarowania terenu oraz jego zabudowy w zakresie ochrony środowiska, w której zamieszczano zapisy o różnym stopniu szczególności, związane z zielenią, które w większości przypadków miały charakter informacji, pouczeń bądź zaleceń.</p>
7.	<p>Zachowanie i zwiększanie terenów zielonych w miastach (dział: budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo; środowisko)</p>	P/21/074	<p>Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, ze zm.)</p>	<p>Zdefiniowanie powierzchni biologicznie czynnej w przepisach prawa regulujących system planowania przestrzennego.</p>	Niezrealizowany	<p>Zarówno w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (mpzp), jak i w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, powierzchnię biologicznie czynną, niezdefiniowaną w żadnym akcie prawnym, rozumiano z reguły jako teren biologicznie czynny, który zdefiniowany został w § 3 pkt 22 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225). Tym samym powierzchnia biologicznie czynna, wymagana na danym terenie w mpzp, była uzależniona od obowiązującej w danym momencie definicji przyjętej przez Ministra w ww. rozporządzeniu. Definicja ta, dwukrotnie zmieniana od wejścia w życie rozporządzenia, dopuszczała stosowanie rozwiązań osłabiających walory hydrologiczne, przyrodnicze i klimatyczne powierzchni biologicznie czynnej, w tym brak obowiązku zachowania minimalnego udziału terenu biologicznie czynnego na gruncie rodzimym.</p>
8.	<p>Zachowanie i zwiększanie terenów zielonych w miastach (dział: budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo; środowisko)</p>	P/21/074	<p>Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. poz. 1839, ze zm.)</p>	<p>Zmiana przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w sposób eliminujący możliwość unikania oceny środowiskowej w przypadku podziału inwestycji budowlanych na mniejsze etapy i uzyskiwania dla nich odrębnych decyzji o warunkach zabudowy przez różne podmioty i osoby.</p>	Niezrealizowany	<p>Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 55 lit. b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz analogicznego przepisu poprzednio obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. o tym samym tytule, do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się zabudowę mieszkaniową wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą nieobjętą ustaleniami mpzp albo miejscowego planu odbudowy, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż: 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy o ochronie przyrody, lub otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy oraz nie mniejszej niż 2 ha na obszarach innych niż wyżej wymienione. Z kolei zgodnie z § 3 ust. 2 pkt 3 ww. rozporządzenia z 2019 r., do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się również przedsięwzięcia nieosiągające progów określonych w ust. 1, jeżeli po zsumowaniu parametrów charakteryzujących przedsięwzięcie z parametrami planowanego, realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia tego samego rodzaju znajdującego się na terenie jednego zakładu lub obiektu osiągną progi określone w ust. 1. Kontrola NIK wykazała, że wskazane powyżej przepisy nie zapewniały w sposób jednoznaczny prawnie skutecznego poddawania ocenom środowiskowym kolejnych przedsięwzięć polegających na zabudowie mieszkaniowej na terenach nieobjętych mpzp, w sytuacji gdy powstają one w swoim bezpośrednim sąsiedztwie, prowadząc ostatecznie do powstania osiedli mieszkaniowych zajmujących powierzchnię zabudowy przekraczającą 2 ha.</p>

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
9.	Zbieranie i oczyszczanie ścieków komunalnych (dział: gospodarka wodna)	P/20/046	Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2519, ze zm.)	Wprowadzenie w art. 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (ucpg) delegacji dla ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej w zakresie określenia wymaganego zakresu danych niezbędnych dla realizacji celów prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków.	Niezrealizowany	NIK podziela opinię prezentowaną w trakcie kontroli przez kierujących urzędami gmin, że przepisy art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 ucpg nie precyzują, jakie dane powinny być ujmowane w ewidencjach. Należy przy tym podkreślić, że dla osiągnięcia celów wskazanych w tym przepisie (kontrola częstotliwości opróżniania oraz opracowanie planu rozwoju sieci kanalizacyjnej) niewystarczające jest tylko zamieszczenie adresu nieruchomości i ew. danych jej właściciela. Zdaniem NIK organy wykonawcze gmin, w celu dolożenia należytej staranności w omawianym zakresie, powinny dążyć do pozyskania danych umożliwiających identyfikowanie z poziomu urzędu (a nie tylko w trakcie kontroli na miejscu) nieruchomości, których właściciele nie wypełniają prawidłowo obowiązków w zakresie zbierania i usuwania nieczystości ciekłych. W tym celu konieczne jest doprecyzowanie wskazanego wyżej przepisu, ale także poszerzenie zakresu danych przekazywanych w kwartalnych sprawozdaniach przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.
10.	Zbieranie i oczyszczanie ścieków komunalnych (dział: gospodarka wodna)	P/20/046	Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2519, ze zm.)	Wprowadzenie w art. 9o ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (ucpg) obowiązku składania przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych sprawozdań zerowych, w sposób analogiczny jak w art. 9nb ust. 3a ucpg w zakresie odpadów komunalnych.	Niezrealizowany	Sformułowanie zawarte w art. 9o ust. 1 ucpg może być interpretowane tak, że obowiązek sporządzania kwartalnych sprawozdań nie obejmuje przedsiębiorców, którzy w danym kwartale nie prowadzili działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych. Jednak zdaniem NIK uzyskanie zezwolenia i spełnienie wskazanych w nim warunków do prowadzenia przedmiotowej działalności wskazuje na potrzebę uzyskiwania przez wójta od przedsiębiorcy informacji o prowadzeniu w danym kwartale takiej działalności lub jej nieprowadzeniu. Takie postępowanie dałoby możliwość uzyskania przez wójta pełnej informacji niezbędnej dla sprawowania efektywnego nadzoru nad zbieraniem i kierowaniem do oczyszczenia nieczystości ciekłych powstających na terenach nieskanalizowanych gminy.
11.	Zbieranie i oczyszczanie ścieków komunalnych (dział: gospodarka wodna)	P/20/046	Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2519, ze zm.)	Wprowadzenie w art. 9p ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (ucpg) obowiązku dokonywania przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta weryfikacji terminowości i rzetelności kwartalnych sprawozdań składanych przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.	Niezrealizowany	Nie wprowadzono obowiązku weryfikacji przez wójta prawidłowości sporządzenia i terminowości przekazania kwartalnych sprawozdań przedstawianych przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych. Treść art. 9p ucpg wprowadzająca możliwość żądania od ww. przedsiębiorcy okazania dokumentacji (ust. 1), a także wezwania do uzupełnienia lub poprawienia sprawozdania, gdy jest ono sporządzone nierzetelnie (ust. 2), wskazuje wprawdzie na potrzebę weryfikacji sprawozdań, ale nie sformulowano w tym względzie bezwzględного obowiązku. Zdaniem NIK weryfikacja kwartalnych sprawozdań i wykorzystanie informacji w nich zawartych jest kluczowym elementem sprawowania nadzoru nad gospodarką ściekową w gminie na terenach nieskanalizowanych, pozwalającym na aktualizowanie prowadzonych ewidencji oraz analizowanie poziomu zbierania nieczystości ciekłych i przekazywania ich do oczyszczenia w celu m.in. identyfikowania potencjalnych nieprawidłowości oraz precyzyjnego typowania potrzeb w zakresie kontroli poszczególnych nieruchomości, w tym w zakresie sposobu zbierania i pozbywania się nieczystości ciekłych na terenach nieskanalizowanych.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
12.	Zbieranie i oczyszczanie ścieków komunalnych (dział: gospodarka wodna)	P/20/046	Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2519, ze zm.)	Wprowadzenie w art. 9o ust. 3 i 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (ucpg) zmian umożliwiających uzyskanie z kwartalnych sprawozdań składanych przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, informacji pozwalających na skuteczne nadzorowanie postępowania z nieczystościami ciekłymi, takich jak: dane właściciela nieruchomości, data wykonania usługi wraz z informacją, czy została ona wykonana w ramach okresowej umowy, czy na jednorazowe zlecenie.	Zrealizowany w pełni	Zakres sprawozdania kwartalnego (art. 9o ust. 3 i 4 ucpg) nie dawał możliwości identyfikowania nieruchomości, których właściciele nie zapewniają wymaganej częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych – np. podawana była w nich tylko liczba właścicieli nieruchomości, od których odebrano nieczystości ciekłe (a nie punkty odbioru nieczystości ciekłych), a także dołączane były wykazy dotyczące zawieranych oraz rozwiązanych lub wygasłych umów na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych. Zdaniem NIK właściwym rozwiązaniem byłby jeden wykaz nieruchomości, z których odebrano nieczystości ciekłe, zawierający dane właściciela nieruchomości oraz datę usługi i informację, czy usługę wykonano na podstawie zawartej umowy, czy na jednorazowe zlecenie. Pozwoliłoby to – poprzez analizę przyjętych od tego przedsiębiorcy nieczystości na stacji zlewnej – na sprawdzanie, czy przedsiębiorca nie pozbywa się nieczystości ciekłych poza stacją zlewną. Art. 9o ust. 3 pkt 6 ucpg został zmieniony przez art. 2 pkt 8 lit. b tiret trzecie ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz.1549) z dniem 1 stycznia 2023 r. i otrzymał brzmienie: „Sprawozdanie zawiera informacje o liczbie właścicieli nieruchomości, od których zostały odebrane nieczystości ciekłe, wraz z wykazem adresów tych nieruchomości”. Art. 9o ust. 4 ucpg został zmieniony przez art. 2 pkt 8 lit. c ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz.1549) i otrzymał brzmienie: „Podmiot, o którym mowa w ust. 1 [Podmiot prowadzący działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych], dołącza do sprawozdania wykaz właścicieli nieruchomości, z którymi w okresie objętym sprawozdaniem zawarł umowy na opróżnianie zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transport nieczystości ciekłych, oraz wykaz właścicieli nieruchomości, z którymi umowy te uległy rozwiązaniu lub wygasły. W wykazach zamieszcza się imię i nazwisko albo nazwę oraz adres właściciela nieruchomości, a także adres nieruchomości”.
13.	Zbieranie i oczyszczanie ścieków komunalnych (dział: gospodarka wodna)	P/20/046	Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2519, ze zm.)	Wprowadzenie sankcji za nieprzekazanie sprawozdania kwartalnego, o którym mowa w art. 9o ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (ucpg).	Zrealizowany w pełni	W ucpg nie wprowadzono sankcji za nieprzebrzeżenie sprawozdania kwartalnego, co czyni przedmiotowy obowiązek trudnym do wyegzekwowania. Obecnie, zgodnie z brzmieniem art. 9 ust. 2 ustawy obowiązującym z dniem 9 sierpnia 2022 r., „Jeżeli przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie, nie wypełnia określonych w nim warunków lub nie przekazuje sprawozdania, o którym mowa w art. 9o ust. 2 [tj. kwartalne sprawozdanie przedstawiane przez podmioty prowadzące działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych], w terminie 90 dni od dnia upływu terminu wskazanego w tym przepisie na przekazanie tego sprawozdania, organ, który wydał zezwolenie, wzywa go odpowiednio do niezwłocznego zaniechania naruszania tych warunków lub przekazania sprawozdania nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. Jeżeli przedsiębiorca mimo wezwania nadal narusza te warunki lub nie przekazał sprawozdania, organ cofa, w drodze decyzji, zezwolenie bez odszkodowania. Wyżej wymieniony przepis został zmieniony ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1549) – art. 2 pkt 7 lit. b.
14.	Zbieranie i oczyszczanie ścieków komunalnych (dział: gospodarka wodna)	P/20/046	Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2519, ze zm.)	Wprowadzenia w art. 9z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (ucpg) kar pieniężnych za niewydanie decyzji, o których mowa w art. 5 ust. 7 oraz art. 6 ust. 7 ucpg.	Niezrealizowany	W art. 9z przewidziano możliwość nałożenia na gminę kar pieniężnych m.in. za przekazanie po terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 9q ucpg, czy też za przekazanie nierzetelnego sprawozdania, o którym mowa w art. 9q ucpg. Zdaniem NIK kary pieniężne powinny być nakładane na gminę także za niewydanie decyzji, o których mowa w art. 5 ust. 7 oraz art. 6 ust. 7 ucpg. Przyczyniłoby się to do lepszego przestrzegania przepisów ucpg.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
15.	Zbieranie i oczyszczanie ścieków komunalnych (dział: gospodarka wodna)	P/20/046	Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2023 r. poz. 537)	Uzupełnienie art. 21 ust. 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (uzzw) poprzez dodanie, że obowiązek opracowania wieloletniego planu nie dotyczy przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, które nie tylko nie planują budowy urządzeń wodociągowych lub urządzeń kanalizacyjnych, ale również nie planują ich modernizacji.	Niezrealizowany	Podstawą działań przedsiębiorstw wodno-kanalizacyjnych (pwk) w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnej były wieloletnie plany rozwoju i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych i urządzeń wodociągowych. Do przedkładania wójtowi projektów takich planów (a także ich aktualizacji), zgodnie z art. 21 uzzw, zobowiązane były wszystkie pwk (bez względu na ich formę własności), które planowały budowę urządzeń wodociągowych lub urządzeń kanalizacyjnych. W wyniku kontroli ustalono, że pwk będące gminnymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej (11) nie były zobowiązane do prowadzenia działalności w zakresie rozbudowy sieci kanalizacyjnej albo takiej działalności nie planowały. Tym samym te pwk nie sporządzały wieloletnich planów. Takich planów nie sporządziły także 2 pwk działające jako przedsiębiorcy, ponieważ prowadzenie działalności inwestycyjnej w zakresie rozbudowy sieci kanalizacyjnej nie należało do zakresu ich działalności statutowej. NIK zauważa, że wprawdzie postępowanie tych pwk było zgodne z art. 21 ust. 7 uzzw, w myśl którego obowiązek opracowania planu nie dotyczy pwk, które nie planują budowy urządzeń wodociągowych lub urządzeń kanalizacyjnych, to jednak zgodnie z ust. 2 tego artykułu, plan określa w szczególności przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne w poszczególnych latach. Tym samym, zgodnie z treścią art. 21 ust. 2 uzzw, wieloletni plan nie powinien ograniczać się do działań związanych tylko z budową nowych urządzeń, ale także obejmować działania modernizacyjne, a więc działania polegające na podniesieniu standardu istniejących urządzeń.
16.	Nadzór Komisji Nadzoru Finansowego nad działaniami naprawczymi wybranych banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (dział: instytucje finansowe)	P/21/010	Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 2253)	Przywrócenie Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu statusu państwowej osoby prawnej.	Niezrealizowany	Przymiot państwowej osobowości prawnej Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG) utracił z dniem 1 stycznia 2001 r. Przed tą datą BFG podlegał kontroli NIK na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o NIK. Z dniem 1 stycznia 2022 r. BFG został zaliczony do jednostek sektora finansów publicznych, jednak nadal nie jest ani państwową osobą prawną, ani inną państwową jednostką organizacyjną (patrz: art. 3 ust. 3 ustawy o BFG), a zatem nie jest podmiotem, który podlega kontroli NIK na podstawie art. 2 ust. 1 i 2 ustawy o NIK. Kontrola BFG może się odbywać na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy o NIK, który stanowi, że NIK może kontrolować pod względem legalności i gospodarności działalność jednostek organizacyjnych wykonujących zadania z zakresu funkcjonowania systemów gwarantowania środków pieniężnych i udzielania pomocy podmiotom objętym systemem gwarantowania, o których mowa w przepisach o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym w zakresie, w jakim wykorzystują one majątek lub środki państwowe lub komunalne oraz wywiązują się ze zobowiązań finansowych na rzecz państwa. Przepis ten został dodany do ustawy o NIK z dniem 13 grudnia 2008 r., a zatem w czasie, w którym obowiązywała poprzednia ustawa z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1866, ze zm. – uchylona 9 października 2016 r.). Obecnie obowiązująca ustawa o BFG rozszerzyła katalog zadań BFG. Zgodnie z art. 4 ustawy o BFG celem działalności BFG jest podejmowanie działań na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego, w szczególności przez zapewnienie funkcjonowania obowiązkowego systemu gwarantowania depozytów oraz prowadzenie przymusowej restrukturyzacji. Mimo braku racjonalnych przesłanek do ograniczenia kontroli NIK tylko do części zadań wykonywanych przez BFG, ustawodawca nie znowelizował art. 2 ust. 5 ustawy o NIK. W kontekście art. 2 ust. 3 ustawy o NIK wskazać należy, że przepis ten stanowi, iż NIK może kontrolować działalność innych jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykorzystują one majątek lub środki państwowe lub komunalne oraz wywiązują się ze zobowiązań finansowych na rzecz państwa, w szczególności m.in. wykonują zadania zlecone lub powierzone przez państwo lub samorząd terytorialny.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
17.	Nadzór Komisji Nadzoru Finansowego nad działaniami naprawczymi wybranych banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (dział: instytucje finansowe, sprawiedliwość)	P/21/010	Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2022 r. poz. 623)	Dokonanie zmiany ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli poprzez dodanie w niej przepisu określającego, iż nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy ustawowo chronionej, w tym obowiązku zachowania tajemnicy bankowej, przekazanie przez Najwyższą Izbę Kontroli informacji stanowiących taką tajemnicę w zawiadomieniu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, w uzupełnieniu do tego zawiadomienia lub na żądanie prokuratora w związku z toczącym się postępowaniem karnym.	Niezrealizowany	<p>Bankowy Fundusz Gwarancyjny natomiast w ogóle kwestionuje prawo kontroli BFG przez NIK w oparciu o art. 2 ust. 3 ustawy o NIK. Ponowne nadanie BFG statusu państwowej osoby prawnej usunęłoby zatem wszelkie obiekcje związane z możliwością kontroli BFG przez NIK, w tym także te dotyczące zakresu tej kontroli. Kontrola BFG odbywałaby się wówczas na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o NIK, z zastosowaniem wszystkich czterech kryteriów kontroli (legalności, gospodarności, celowości i rzetelności).</p> <p>W kontekście Komisji Nadzoru Finansowego/Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (KNF/UKNF) podobna do wnioskowanej regulacja jest zawarta w art. 16 ust. 5 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 753), w myśl którego nie narusza obowiązków (m.in. członków KNF/pracowników UKNF) dotyczących ochrony informacji chronionych na podstawie odrębnych ustaw, w tym obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej w zakresie informacji stanowiących tajemnicę bankową, złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w ustawach, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym lub przekazywanie dalszych informacji w uzupełnieniu tego zawiadomienia. Wprowadzenie analogicznej regulacji jest zasadne także w odniesieniu do NIK. W szczególności bowiem w przypadku kontroli przeprowadzanych w UKNF w aktach kontroli NIK znajdują się często liczne dokumenty, zarówno te uzyskane z jednostki kontrolowanej, od jednostek niekontrolowanych (w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK), jak i wytworzone przez NIK, zawierające informacje ustawowo chronione, o których mowa m.in. w art. 10a ust. 2 ustawy Prawo bankowe (tajemnica nadzoru bankowego), art. 10a ust. 5 ustawy Prawo bankowe (tajemnica nadzoru bankowego, obejmująca swym zakresem tajemnicę bankową), art. 61a ust. 1 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (tajemnica nadzoru nad SKOK), art. 280 ust. 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (tajemnica zawodowa rynku funduszy inwestycyjnych), art. 147 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (tajemnica zawodowa obrotu instrumentami finansowymi). Ustawy nie zawierają jednolitych regulacji dotyczących ochrony i udostępniania (m.in. prokuraturze) tajemnic ustawowo chronionych. Przekazanie przez NIK na żądanie prokuratora (nie w zawiadomieniu o przestępstwie) informacji ustawowo chronionych, co do zasady wymaga zwolnienia z obowiązku zachowania tajemnicy, o którym mowa w art. 180 § 1 Kodeksu postępowania karnego. Niekiedy jest możliwe przekazanie przez NIK (bez uprzedniego postanowienia sądu/prokuratora) informacji stanowiących tajemnicę ustawowo chronioną w zawiadomieniu o przestępstwie (np. informacji stanowiących tajemnicę zawodową rynku funduszy inwestycyjnych z uwagi na treść art. 282 ust. 3 pkt 2 w z. z art. 284 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi). Przy czym NIK np. nie jest uprawniona (bez uprzedniego uzyskania stosownego zwolnienia sądu/prokuratora) do przekazania w zawiadomieniu o przestępstwie informacji stanowiących tajemnicę nadzoru bankowego nieobjętych swym zakresem tajemnicy bankowej. Udostępnienie zaś przez NIK informacji stanowiących tajemnicę bankową, w tym informacji nadzoru bankowego obejmujących swym zakresem tajemnicę bankową, jest możliwe jedynie na podstawie postanowienia sądu okręgowego, wydanego na wniosek prokuratora. Co również istotne, w większości ww. tajemnice ustawowo chronione mają bardzo szeroki i nieostry zakres przedmiotowy podlegający interpretacji w zależności od kontekstu i podmiotu, który je udostępnia ma obowiązek ich ochrony. Podkreślić także należy, że NIK nie jest dysponentem posiadanych w aktach kontroli informacji stanowiących tajemnicę zawodową, np. KNF/UKNF. Jednoznaczne i prawidłowe wskazanie przez NIK informacji stanowiących takie tajemnice jest niekiedy w praktyce nie tylko niezwykle czasochłonne, ale i niezwykle trudne (zwłaszcza w kontroli, która obejmuje swym zakresem, niekiedy równocześnie, przenikające się informacje stanowiące różne tajemnice zawodowe).</p>

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
						Informacje ustawowo chronione często nie są zaznaczane w dokumentach źródłowych w sposób umożliwiający ich bezsporną identyfikację, a o ich nieistnieniu nie przesądza brak nadania odpowiedniej klauzuli. Co więcej, ewentualna anonimizacja akt kontroli (w postaci wyłączenia informacji ustawowo chronionych, które np. nie mogą być przekazane prokuraturze bez stosownego postanowienia sądu), w niektórych przypadkach prowadziłyby do przekazania prokuraturze danych, które po wykreśleniu znacznych partii zatraciłyby czytelność. W ocenie NIK realizacja przedmiotowego wniosku <i>de lege ferenda</i> wpłynie pozytywnie na efektywność działań prokuratury, w tym przyczyni się do szybszego i pełniejszego zebrania materiału dowodowego, w szczególności w sprawach dotyczących przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariuszy publicznych.
18.	Nadzór Komisji Nadzoru Finansowego nad działaniami naprawczymi wybranych banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (dział: instytucje finansowe)	P/21/010	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 2324, ze zm.); ustawa z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2022 r. poz. 1595)	Nadanie ram ustawowych wewnętrznym planom naprawy sporządzanym i wdrażanym przez banki będące uczestnikami systemu ochrony, w tym rozważenie wprowadzenia ustawowego obowiązku uczestnictwa Komisji Nadzoru Finansowego w procesie zatwierdzania oraz monitorowania realizacji tych planów.	Niezrealizowany	Poza grupowymi oraz indywidualnymi planami naprawy, o których mowa w ustawie Prawo bankowe, i które są zatwierdzane przez KNF, w przypadku systemu ochrony (IPS), o którym mowa w ustawie o bs, funkcjonują także wewnętrzne plany naprawy. Wewnętrzne plany naprawy (WPN) są zatwierdzane i monitorowane przez jednostkę zarządzającą systemem ochrony i mogą dotyczyć zarówno banku spółdzielczego (bs), jak i banku zrzeszającego, działającego w formie spółki akcyjnej. WPN są jedną z opcji naprawy sytuacji uczestnika IPS określoną w grupowym planie naprawy, a także wewnętrznym środkiem oddziaływania przez jednostkę zarządzającą IPS na uczestnika. Środek ten wykorzystywany jest w ramach realizacji celu funkcjonowania tych systemów ochrony, którym jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego uczestnika systemu ochrony. Nie jest to działanie nadzorcze oceniane przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) i Komisję Nadzoru Finansowego (KNF) – jest to wewnętrzne rozwiązanie funkcjonujące w IPS. WPN jest równocześnie programem osiągnięcia wskaźników będących kryteriami przystąpienia do umowy systemu ochrony. Wewnętrzne plany naprawy nie są usankcjonowane w ustawie Prawo bankowe ani w innych powszechnie obowiązujących przepisach prawa. Zdaniem NIK prawidłowa realizacja WPN ma wpływ zarówno na sytuację finansową banku, jak i systemu ochrony. Zatem ustawowe uregulowanie kwestii dotyczących WPN, w tym udziału KNF w procesie akceptacji i monitorowania realizacji tych planów, przyczyni się do zwiększenia skuteczności i efektywności nadzoru bankowego.
19.	Wykonanie w 2021 r. planu finansowego Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (dział: gospodarka wodna)	P/22/001	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia gospodarki finansowej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie zaplanowanie przez PGW WP w planie finansowym dla wszystkich pracowników Wód Polskich dodatkowego wynagrodzenia rocznego w przypadku braku układu zbiorowego pracy.	Podjęcie działań w celu wprowadzenia w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia gospodarki finansowej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie zmian umożliwiających zaplanowanie przez PGW WP w planie finansowym dla wszystkich pracowników Wód Polskich dodatkowego wynagrodzenia rocznego w przypadku braku układu zbiorowego pracy.	Zrealizowany w pełni	Zgodnie z art. 241 ustawy – Kodeks pracy (k.p.) po roku od dnia utworzenia wygaś obowiązek PGW WP stosowania postanowień Układu zbiorowego. Pomimo to jego postanowienia nadal kształtowały stosunki pracy pracowników, którzy byli nim objęci. Na mocy art. 23 § 1 k.p. PGW WP było stroną w tych stosunkach pracy. Wobec niewypowiedzenia dotychczasowych warunków pracy w zakresie prawa tych pracowników do dodatkowego wynagrodzenia rocznego PGW WP było obowiązane w odniesieniu do nich planować środki na dodatkowe wynagrodzenie roczne. Brak było natomiast do tego podstaw w odniesieniu do pracowników PGW WP nieobjętych układem zbiorowym. Wprawdzie w okresie objętym kontrolą prowadzone były w tej sprawie negocjacje, lecz nie zostały one zakończone i układ nie został zawarty. Skutkiem tego było nieuprawnione zwiększenie planów finansowych na rok 2020 oraz 2021 w pozycji wynagrodzenia oraz umożliwienie Prezesowi PGW WP podjęcia decyzji o wypłaceniu dodatkowego wynagrodzenia za 2020 r. w wysokości 12% oraz wydania zarządzenia w sprawie wypłacenia wynagrodzenia dodatkowego za 2021 r. Z dniem 9 lutego 2023 r., na podstawie § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2023 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia gospodarki finansowej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie § 3 ust. 6 otrzymał brzmienie: „W wynagrodzeniach osobowych planuje się dodatkowe wynagrodzenie roczne dla pracowników Wód Polskich, z wyłączeniem Prezesa Wód Polskich, jego zastępców i osób zatrudnionych na stanowisku głównego księgowego i jego zastępców”.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
20.	Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi i użytkowymi oraz transgraniczne przemieszczanie odpadów (dział: klimat)	P/20/045	Ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1113)	Podjęcie działań w celu wprowadzenia do ustawy o bateriach i akumulatorach przepisów określających termin, w jakim zbierający zużyte baterie lub zużyte akumulatory (podmiot pośredniczący) oraz prowadzący zakłady przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów powinni przekazywać marszałkom województw egzemplarz zaświadczenia odpowiednio o zebranych zużytych bateriach przenośnych lub zużytych akumulatorach przenośnych (obowiązek wynikający z art. 59a ust. 2 ustawy o bateriach i akumulatorach) oraz o przetworzonych zużytych bateriach lub zużytych akumulatorach (art. 64a ust. 2 ustawy o bateriach i akumulatorach).	Niezrealizowany	Kontrola ujawniła niejednolite podejście urzędów marszałkowskich (UM) do egzekwowania obowiązku przekazywania marszałkowi przez zbierających zużyte baterie lub zużyte akumulatory zaświadczenia o zebranych zużytych bateriach przenośnych lub zużytych akumulatorach. W UM Województwa Pomorskiego nie podejmowano żadnych działań w sytuacji nieprzekazywania ww. zaświadczeń, a w UM Województwa Dolnośląskiego nie weryfikowano informacji w nich zawartych. W przypadku 2 jednostek stwierdzono, że zaświadczenia te przekazywane były do UM po terminie wskazanym w art. 59a ustawy o bateriach i akumulatorach. Termin 28 lutego wskazany w ww. art. dotyczy wydania zaświadczenia wprowadzającemu baterie lub akumulatory, z którym ma zawartą umowę, lub podmiotowi pośredniczącemu, z którym ma zawartą umowę. Przepisy tego artykułu nie określają jednak wprost terminu, w jakim zaświadczenia te powinny być przekazywane marszałkowi.
21.	Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi i użytkowymi oraz transgraniczne przemieszczanie odpadów (dział: klimat)	P/20/045	Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2022 r. poz. 699, ze zm.)	Rzetelna analiza rynku odpadów komunalnych w celu zidentyfikowania problemów z zagospodarowaniem poszczególnych frakcji materiałowych odpadów i podjęcie stosownych działań legislacyjnych i organizacyjnych dla ich rozwiązania.	Niezrealizowany	W żadnym Urzędzie Marszałkowskim nie zlecano i nie przeprowadzono badań morfologii wytwarzanych na terenie województwa odpadów komunalnych. Jak wyjaśniono, żaden z przepisów prawa nie nakładał na marszałka województwa obowiązku zlecenia badań morfologii odpadów. NIK zauważył, że określona w Krajowym planie gospodarki odpadami 2022 morfologia odpadów komunalnych, ustalona na podstawie badań przeprowadzonych w 2008 r., nie może odzwierciedlać aktualnego udziału poszczególnych frakcji materiałowych w strumieniu odpadów komunalnych. Wobec powyższego odosnienie się do danych sprzed ponad 12 lat może przyczynić się m.in. do niezgodnego z faktycznymi potrzebami planowania gospodarki odpadami na terenie województwa.
22.	Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi i użytkowymi oraz transgraniczne przemieszczanie odpadów (dział: klimat)	P/20/045	Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2022 r. poz. 699, ze zm.)	Zintensyfikowanie działań zapewniających pełną transpozycję przepisów dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady (UE): 2018/852 i 2018/851 (części tzw. pakietu odpadowego).	Niezrealizowany	W listopadzie 2018 r. przekazano do zaopiniowania przez Zespół do Spraw OSR projekt ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw. Projekt ustawy miał na celu dokonanie transpozycji pakietu odpadowego obejmującego dyrektywy 2018/851; 2018/850, 2018/852, 2018/849. OSR został zaakceptowany przez przewodniczącego ww. Zespołu w styczniu 2020 r. Projekt ustawy wprowadzono do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów w lipcu 2020 r. W październiku 2020 r. został on wysłany do opiniowania, uzgodnień i konsultacji publicznych. Pomimo ww. prac związanych z transpozycją pakietu odpadowego prowadzonych w Ministerstwie, pełna transpozycja dyrektywy 2018/852 i dyrektywy 2018/851 nie została przeprowadzona w terminie określonym w art. 2 ust. 1 dyrektywy 2018/852 oraz art. 2 ust. 1 dyrektywy 2018/851, tj. do dnia 5 lipca 2020 r.
23.	Wdrażanie programu priorytetowego „Czyste Powietrze” (dział: finanse publiczne, klimat, środowisko, transport)	P/21/053	Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg (Dz. U. z 2023 r. poz. 747, ze zm.)	Rozważanie możliwości podjęcia inicjatywy legislacyjnej prowadzącej do zmian w ustawie z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg, w celu zwolnienia Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z obowiązku dokonywania wpłat do tego funduszu.	Niezrealizowany	W NFOŚiGW wdrażanie Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” (PPCP) finansowane było ze środków opłaty emisyjnej, w ramach zobowiązania wieloletniego „przeciwdziałanie emisjom”. W 2021 r. środki z tego zobowiązania wieloletniego w wysokości 1,4 mld zł zostały przeznaczone, za zgodą Ministra Klimatu i Środowiska, na wpłatę na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg. W ramach prac nad projektem ustawy o Funduszu Dróg Samorządowych (materiał KRM-10-111-18) Minister Środowiska pismami z 12 i 25 września 2018 r. zwrócił się, odpowiednio, do Sekretarza Stałego Komitetu Rady Ministrów oraz Sekretarza Rady Ministrów w sprawie odstąpienia od mechanizmu przekazywania przez NFOŚiGW środków z opłaty emisyjnej na Fundusz Dróg Samorządowych, podając w uzasadnieniu m.in., że coroczne przekazywanie 1,4 mld zł może doprowadzić do zakłócenia systemu finansowania ochrony środowiska i znacząco utrudnić realizację PPCP, zakładającego wydatki na poziomie 103 mld zł. Minister Klimatu i Środowiska wyjaśnił m.in., że stanowisko Ministra Środowiska nie zostało uwzględnione, a w skierowanym do Sejmu RP projekcie ustawy znalazły się przepisy dotyczące wpłat NFOŚiGW na Fundusz Dróg Samorządowych.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
24.	Wdrażanie programu priorytetowego „Czyste Powietrze” (dział: finanse publiczne, klimat)	P/21/053	Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2647, ze zm.)	Zapewnienie ustalania efektów rzeczowych i ekologicznych uzyskanych w wyniku korzystania przez podatników z ulgi termomodernizacyjnej poprzez podjęcie działań legislacyjnych i organizacyjnych umożliwiających pozyskiwanie danych niezbędnych do ich obliczania.	Niezrealizowany	Brak opracowanej metodyki do obliczania efektów ekologicznych, uzyskiwanych w ramach korzystania przez podatników z ulgi termomodernizacyjnej, uniemożliwiła rzetelne ustalenie efektów ekologicznych osiągniętych w ramach Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” (PPCP). W związku z tym dla zapewnienia kompletności danych niezbędne jest podjęcie przez Prezesa Rady Ministrów stosowanych działań legislacyjnych i organizacyjnych, w tym prowadzących do nawiązania współpracy pomiędzy Ministerstwem Klimatu i Środowiska oraz Ministerstwem Finansów w tym obszarze. W latach 2019–2020 z ulgi termomodernizacyjnej skorzystało 658,0 tys. podatników, podczas gdy wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej od 19 września 2018 r. do 1 października 2021 r. podpisały jedynie 304,2 tys. umów z beneficjentami PPCP. Jednocześnie NIK zwraca uwagę, że ulga termomodernizacyjna, będąca od maja 2020 r. jednym ze źródeł finansowania PPCP, jest istotnym elementem oddziaływania państwa, ukierunkowanym na poprawę jakości powietrza. Jednakże z uwagi na to, że ulga ta jest instrumentem prawa podatkowego, występują trudności w ocenie zakresu tego rodzaju przedsięwzięć proekologicznych oraz skuteczności tego rodzaju działań. Brak rozwiązań pozwalających NFOŚiGW na pozyskanie niezbędnych danych w powyższym zakresie uniemożliwia podanie całościowych i spójnych informacji dotyczących podejmowanych w ramach PPCP działań oraz ich efektów ekologicznych. W konsekwencji istotna część działań państwa, ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza, pozostaje poza możliwością skutecznego monitorowania i oceny ich skuteczności.
25.	Wdrażanie programu priorytetowego „Czyste Powietrze” (dział: klimat, środowisko)	P/21/053	Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, ze zm.)	Doprecyzowanie zakresu nadzoru ministra właściwego do spraw klimatu nad działalnością Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej poprzez określenie w art. 400r ustawy – Prawo ochrony środowiska, działań nadzorczych w zakresie przygotowania i realizacji programów priorytetowych przez Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.	Niezrealizowany	W Ministerstwie Klimatu i Środowiska nadzór ministra nad działalnością NFOŚiGW sprawowany nad podstawie art. 400r ust. 1–2 ustawy – Prawo ochrony środowiska (ustawa PoŚ) interpretowano wyłącznie jako nadzór poprzez dokonywanie ocen przedkładanych Ministrowi uchwał Rady Nadzorczej NFOŚiGW. W kwestii współpracy NFOŚiGW z wfośiów przy realizacji programu priorytetowego „Czyste Powietrze” (PPCP), Minister Klimatu i Środowiska stwierdził, że określenie szczegółowych zasad współpracy pomiędzy ww. jednostkami należy do organów tych instytucji jako odrębnych osób prawnych o ustawowo określonych zadaniach, kompetencjach i samodzielności. W jego opinii w granicach nadzoru sprawowanego na podstawie ustawy PoŚ przez ministra właściwego ds. klimatu nad działalnością NFOŚiGW i wfośiów nie leżało podejmowanie władczych rozstrzygnięć w tym zakresie. NIK zauważa, że wdrożenie PPCP, tj. ogólnokrajowego programu priorytetowego realizowanego przez NFOŚiGW oraz wfośiów, wymaga zapewnienia jednolitych rozwiązań na każdym szczeblu jego realizacji przez organy nadzorowane przez Ministra. Tym samym Minister powinien nadzorować proces formułowania szczegółowych zasad współpracy pomiędzy tymi jednostkami. Wobec formułowanych wątpliwości co do zakresu sprawowanego przez Ministra nadzoru, niezbędne jest doprecyzowanie istniejących w tym zakresie przepisów.
26.	Funkcjonowanie systemu ratownictwa morskiego (dział: gospodarka morską, sprawy wewnętrzne)	P/21/025	Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 515)	Podjęcie działań legislacyjnych mających na celu precyzyjne uregulowanie zasad współpracy jednostek ratownictwa wodnego z Morską Służbą Poszukiwania i Ratownictwa.	Niezrealizowany	Przeprowadzone w toku kontroli NIK badanie akcji prowadzonych przez Morską Służbę Poszukiwania i Ratownictwa w latach 2018–2021 (I kw.) wykazało, że dynamika zdarzeń typu „plażowego”, głównie tych, które skutkują ryzykiem utonięcia osób pływających w wodzie lub korzystających z prostych sprzętów pływających, nie pozwala na zapewnienie im ratunku w przypadku znacznego oddalenia miejsca akcji od siedziby Brzegowej Stacji Ratownictwa lub Morskiej Stacji Ratownictwa. Przy rozproszeniu 12 jednostek wzdłuż 532 km brzegu Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa nie ma możliwości każdorazowego uratowania osób tonących, ponieważ czas dotarcia jednostek Służby Poszukiwania i Ratownictwa Morskiego w najdalsze rejony wybrzeża może wynieść nawet ponad pół godziny. W związku z powyższym Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa nie może być traktowana jako zastępująca inne służby ratownictwa wodnego.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
						<p>Przypisanie takiej roli polskiej Morskiej Służbie Poszukiwania i Ratownictwa wymagałoby istotnego zwiększenia liczby jednostek i ich dodatkowego wyposażenia. Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim nie wskazuje wprost na udział jednostek Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego lub podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego w akcjach Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa. Brak precyzyjnych zasad współpracy z jednostkami Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, sezonowa zmienność tego zasobu oraz konieczność uzupełniania funkcji ratownictwa „plażowego” przez Morską Służbę Poszukiwania i Ratownictwa NIK ocenia jako istotne czynniki, które powinny być wzięte pod uwagę przy pracach nad doskonaleniem działania systemu ratownictwa morskiego, tym bardziej że jednostki ratownictwa wodnego były najczęściej współdziałającą służbą z Morską Służbą Poszukiwania i Ratownictwa. NIK zwraca uwagę na stwierdzoną niepewność zasobu, jakim jest nieokreślona grupa podmiotów świadczących usługi w zakresie ratownictwa wodnego. Jednostki określane przez Morską Służbę Poszukiwania i Ratownictwa zbiorczo jako Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, nie zostały wymienione w Planie akcji poszukiwawczych i ratowniczych, a jedyną formą kontaktu przewidzianą z nimi są Dyżurni Centrum Koordynacji Ratownictwa Wodnego. Zasób ten był zmienny w poszczególnych sezonach w zakresie lokalizacji, sił i środków oraz ich dostępności czasowej. Z tego względu zakres udziału i koordynacji przewidziany w Planie akcji poszukiwawczych i ratowniczych nie mógł być poddany uzgodnieniu z podmiotami faktycznie świadczącymi ww. usługi ratownicze. Odpowiedzialny za nadzór nad ratownictwem wodnym minister właściwy do spraw wewnętrznych poinformował, że nie proponował włączania zasobów konkretnych podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego do Planu akcji poszukiwawczych i ratowniczych, ponieważ ustawa o bezpieczeństwie morskim wymagała uzgodnienia przez Ministra właściwego do spraw wewnętrznych Planu akcji poszukiwawczych i ratowniczych tylko w zakresie jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej i Policji.</p>
27.	Funkcjonowanie systemu ratownictwa morskiego (dział: gospodarka morską)	P/21/025	Ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1648, ze zm.)	Podjęcie działań legislacyjnych w celu zwolnienia Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa z opłat z tytułu prawa do dysponowania wszystkimi częstotliwościami morskimi łączności radiowej wykorzystywanymi w systemie GMDSS.	Niezrealizowany	NIK ustaliła w toku kontroli, że nadawanie radiowe w systemie Światowego Morskiego Systemu Łączności Alarmowej i Bezpieczeństwa przez Morskie Ratownicze Centrum Koordynacyjne i Morskie Pomocnicze Centrum Koordynacyjne ograniczone zostało do kanałów 11 i 16. Powodem tego ograniczenia była konieczność uzyskiwania dla radiostacji zainstalowanych na obiektach lądowych służby poszukiwania i ratownictwa morskiego, budynków Morskiej Stacji Ratownictwa i Brzegowej Stacji Ratownictwa (14 lokalizacji) oraz obiektach Systemu Łączności Operacyjnej (dziewięć lokalizacji) pozwoleń radiowych, co jest związane z koniecznością uiszczania stosownych opłat zgodnie z ustawą z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1648, ze zm.). Jednostki pływające i samochody ratownicze korzystały ze wszystkich kanałów morskiego pasma VHF, jednak radiotelefony zainstalowane stacjonarnie w Morskim Ratowniczym Centrum Koordynacyjnym, Morskim Pomocniczym Centrum Koordynacyjnym, stacjach ratowniczych mogły w pełni korzystać (odbiór i nadawanie) tylko z kanałów: operacyjnego służby poszukiwania i ratownictwa morskiego i kanału: wezwania w niebezpieczeństwie i dla celów bezpieczeństwa. Na pozostałych kanałach możliwe było tylko prowadzenie nasłuchu bez możliwości nadawania. Dotychczasowe wnioski Ministra Infrastruktury o zwolnienie z opłat z tytułu prawa do dysponowania wszystkimi częstotliwościami morskimi łączności radiowej wykorzystywanymi w systemie Światowego Morskiego Systemu Łączności Alarmowej i Bezpieczeństwa nie zostały uwzględnione.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
						<p>W procesie prekonsultacji projektu ustawy – Prawo komunikacji elektronicznej, w marcu 2020 r., na wniosek Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa Minister występował do Ministra Cyfryzacji o zwolnienie z opłat oraz przyznanie możliwości nadawania na wszystkich częstotliwościach wykorzystywanych w systemie Światowego Morskiego Systemu Łączności Alarmowej i Bezpieczeństwa (pismo z dnia 27 marca 2020 r. Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej). W uzasadnieniu Minister wskazał, że projektowane przepisy doprowadzą do znaczącego wzrostu kosztów funkcjonowania Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa, choć ponoszenie opłat za prawo do dysponowania częstotliwościami ratowniczymi, nawet przy dotychczasowym porządku prawnym, straciło uzasadnienie. Jednakże na tym etapie prac autor ustawy nie uwzględnił ww. wniosku. Minister wyjaśnił jednak, że proces legislacyjny projektu ustawy – Prawo komunikacji elektronicznej nie zakończył się i planowane jest dalsze staranie o zniesienie opłat pobieranych od Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa za dostęp do częstotliwości radiowych, w związku z pełnieniem służby.</p>
28.	<p>Wdrażanie nowego krajowego systemu poboru opłat drogowych (dział: finanse publiczne, transport)</p>	P/21/030	Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 645)	Wdrożenie prac legislacyjnych mających na celu zmianę brzmienia art. 13i ust. 3 oraz 3a ustawy o drogach publicznych, w zakresie dotyczącym nałożenia na podmioty pobierające opłatę elektroniczną obowiązku oferowania instalowanych w pojazdach samochodowych urządzeń na potrzeby jej poboru, bez względu na system stosowany do elektronicznego poboru opłat.	Niezrealizowany	<p>Ustalenia kontroli wykazały, że organy administracji rządowej zrezygnowały z dystrybucji urządzeń instalowanych w pojeździe samochodowym do celów poboru opłaty elektronicznej (urządzeń OBU) dla użytkowników dróg publicznych. Pomimo wstępnych założeń o udostępnianiu urządzeń OBU użytkownikom dróg publicznych przez organ uprawniony do poboru opłaty elektronicznej, urządzenia te dystrybuowane były wyłącznie na zasadach komercyjnych przez przedsiębiorców prywatnych. Nie została przy tym zapewniona wystarczająca ich liczba i właściwa dostępność przed uruchomieniem Systemu Poboru Opłaty Elektronicznej Krajowej Administracji Skarbowej (system e-TOLL). Przyczyną rezygnacji z dystrybucji urządzeń OBU przez organ uprawniony do poboru opłaty elektronicznej były wyniki analiz wskazujące, że przeprowadzenie przetargu w celu ich zakupu opóźniłoby o co najmniej 1,5 roku uruchomienie tego systemu. Decyzja o zmianie zasad udostępniania urządzeń OBU, jakkolwiek zabezpieczała interesy Skarbu Państwa, to skutkowałą koniecznością ich nabywania przez użytkowników dróg publicznych i była niekorzystna dla przedsiębiorców transportowych, niewykorzystujących do uiszczania opłat innych narzędzi elektronicznych dostępnych w systemie e-TOLL. Decyzja ta usankcjonowana została w art. 13i ust. 3a ustawy o drogach publicznych, zgodnie z którym do systemu e-TOLL nie stosuje się wyrażonej w przepisach art. 13i ust. 3 ww. ustawy zasady obowiązującej w polskim systemie prawnym od 10 lat, zgodnie z którą: <i>Podmioty pobierające opłaty z wykorzystaniem systemów elektronicznego poboru opłat powinny oferować urządzenia na potrzeby pobierania tych opłat do instalacji w pojazdach samochodowych (...).</i></p>
29.	<p>Gospodarowanie zasobami wodnymi przez przedsiębiorstwa wodociągowe w gminach wiejskich (dział: gospodarka wodna)</p>	P/21/102	Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2023 r. poz. 537)	Uzupełnienie przepisu art. 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, poprzez zawarcie zobowiązania przedsiębiorstwa wodociągowego do obniżenia ceny wody dostarczonej konsumentom, w przypadku jakości lub ciśnienia niezgodnych z obowiązującymi przepisami.	Niezrealizowany	<p>Niespełniająca norm jakościowych woda stanowi, w ocenie NIK, towar niepełnowartościowy, za który przedsiębiorstwa nie powinny otrzymywać całkowitej ceny. Obniżki cen winny być stosowane każdorazowo w przypadku dostarczenia przez przedsiębiorstwa wody niebędącej towarem pełnowartościowym, niezależnie od tego, czy przedmiotowy fakt jest wynikiem zaniechań przedsiębiorstwa. Ustalenia kontroli wskazują, że w umowach o zbiorowe zaopatrzenie w wodę zawierane były w szczególności zapisy obligujące konsumentów do składania wniosków w przedmiotowym zakresie lub wykazania winy przedsiębiorstwa. Niewystarczający poziom informowania mieszkańców o jakości wody do spożycia oraz zawierane w umowach zapisy obligujące konsumentów do składania reklamacji w celu uzyskania niższej ceny, albo brak zapisów w przedmiotowym zakresie, wskazują na potrzebę doprecyzowania kwestii stosowania obniżek cen w sytuacji dostarczenia wody niespełniającej obowiązujących wymagań. Spośród jednostek objętych kontrolą tylko jedna zastosowała obniżkę ceny dostarczonej wody w latach 2019–2021 (I połowa), pomimo że w większości jednostek (80%) stwierdzono w tym okresie przypadki niespełniania przez wodę parametrów wymaganych rozporządzeniem rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294, ze zm.).</p>

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
30.	Gospodarowanie zasobami wodnymi przez przedsiębiorstwa wodociągowe w gminach wiejskich (dział: gospodarka wodna)	P/21/102	Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2023 r. poz. 537)	Uzupełnienie przepisu art. 24b ust. 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków poprzez zawarcie, w pkt 3, zapisu obligującego przedsiębiorstwa wodociągowe do załączenia do wniosku o zatwierdzenie taryfy również danych technicznych dotyczących eksploatowanych sieci.	Niezrealizowany	Ponad jedna trzecia przedsiębiorstw nie posiadała informacji na temat struktury materiałowej eksploatowanej sieci wodociągowej, a 40% jednostek na temat jej struktury wiekowej. Brak podstawowych informacji na temat sieci utrudniał właściwe jej użytkowanie, konserwację, modernizację, a przede wszystkim uniemożliwiało rzetelne ustalenie niezbędnych przychodów oraz rzetelne określenie taryfy odpowiedniej do zakresu prowadzonej działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę.
31.	Gospodarowanie zasobami wodnymi przez przedsiębiorstwa wodociągowe w gminach wiejskich (dział: gospodarka wodna)	P/21/102	Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2023 r. poz. 537)	Uzupełnienie art. 21 ust. 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków poprzez dodanie, że obowiązek opracowania wieloletniego planu nie dotyczy przedsiębiorstw wodociągowych, które nie tylko nie planują budowy urządzeń wodociągowych lub urządzeń kanalizacyjnych, ale również nie planują ich modernizacji.	W trakcie prac legislacyjnych przez Radę Ministrów lub właściwych ministrów	Tylko pięć spośród 20 przedsiębiorstw, w tym jedno w toku kontroli NIK, opracowało wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, o którym mowa w art. 21 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Pozostałe jednostki ww. planów nie opracowały, nawet wówczas, gdy na terenie gmin, których mieszkańcy zaopatrywały w wodę przedsiębiorstwa, były prowadzone/planowane przedsięwzięcia w zakresie budowy lub modernizacji urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych. Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że zgodnie z art. 21 ust. 2 ww. ustawy plan określa w szczególności przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne w poszczególnych latach. Tym samym wieloletni plan nie powinien ograniczać się do działań związanych tylko z budową nowych urządzeń, ale także obejmować działania modernizacyjne, a więc działania polegające na podniesieniu standardu istniejących urządzeń. W świetle stwierdzonych trudności w zakresie interpretacji przez przedsiębiorstwa przepisu dotyczącego obowiązku opracowania przedmiotowego planu, NIK dostrzega potrzebę preredagowania zapisów zawartych w art. 21 ust. 7 ww. ustawy.
32.	Edukacja głuchych i niedosłyszących dzieci i młodzieży (dział: oświata i wychowanie)	P/22/075	Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, ze zm.)	W celu pełnej realizacji prawa uczniów z niepełnosprawnością słuchu do edukacji bez dyskryminacji i na zasadach równych szans, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o zainicjowanie prac nad wprowadzeniem do systemu prawnego, w obszarach regulujących edukację dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością słuchu, rozwiązań dostosowujących system edukacji do potrzeb niesłyszących i słabosłyszących uczniów, takich jak: – stworzenie podstawy programowej dla kształcenia dwujęzycznego głuchych uczniów, z wyodrębnieniem przedmiotów język migowy i język polski dla głuchych; – wprowadzenie obowiązku znajomości języka migowego przez kadrę pedagogiczną szkół, biorącą udział w kształceniu dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością słuchu, wraz z określeniem minimalnego, jednolitego standardu poziomu kompetencji językowych pozwalających na komunikowanie się i pracę w języku migowym z niesłyszącymi uczniami.	Niezrealizowany	W Polsce nie zrealizowano w pełni zobowiązań wynikających z Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.) odnoszących się do edukacji. Jak pokazały wyniki kontroli, część kadry pedagogicznej szkół integracyjnych i specjalnych, w których uczą się dzieci i młodzież z niepełnosprawnością słuchu, wobec braku ustawowego obowiązku w tym zakresie, nie znała języka migowego lub znała go na poziomie niepozwalającym sprawnie komunikować się z uczniami. Polski język migowy, uznawany przez Głuchych za ich pierwszy i naturalny język, nie miał rangi przedmiotu nauczania. Niesłyszący i słabosłyszący uczniowie mający trudności w opanowaniu języka polskiego realizowali taką samą podstawę programową, jak ich słyszący rówieśnicy, a brak przedmiotu „język polski dla głuchych” nie pozwalał na poprawę kompetencji językowych, niezbędnych do funkcjonowania w społeczeństwie. W szkołach, w których kształcą się uczniowie z niepełnosprawnością słuchu, tylko niewielka część nauczycieli była osobami niesłyszącymi z kwalifikacjami w zakresie używania języka migowego. Do potrzeb uczniów komunikujących się w języku migowym nie były dostosowane podręczniki oraz treść poleceń i pytań w części egzaminów zewnętrznych.
33.	Cyfryzacja Ewidencji Gruntów i Budynków na szczeblu powiatowym (dział: budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo)	P/21/032	Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990, ze zm.)	Podjęcie działań mających na celu wystąpienie z inicjatywą ustawodawczą w sprawie określenia szczegółowych kompetencji nadzorczych wojewody, zarówno jako organu Służby Geodezyjnej i Kartograficznej (niezależnie od kompetencji działających pod jego zwierzchnictwem Wojewódzkich Inspektorów Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego), jak również jako organu administracji rządowej w województwie, do którego kompetencji należy nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego, w tym nadzór nad wykonywaniem przez starostów obowiązków ustawowych, oraz do którego kompetencji należą wszystkie sprawy z zakresu administracji rządowej w województwie, niezastrzeżone w odrębnych ustawach do właściwości innych organów tej administracji.	Niezrealizowany	Ustalenia kontroli wykazały, że iluzoryczny był nadzór sprawowany przez organy nadzoru Służby Geodezyjnej i Kartograficznej nad realizacją polityki państwa – wykonywaniem przez starostów zadania zleconego z zakresu administracji rządowej – prowadzeniem Ewidencji gruntów i budynków, w tym cyfryzacji i modernizacji tej ewidencji. Jako jeden z organów nadzoru Służby Geodezyjnej i Kartograficznej, w ustawie z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne został wskazany Główny Geodeta Kraju, ale nie dysponował on kompetencjami i możliwościami bezpośredniego oddziaływania na organy i podmioty odpowiedzialne za realizację cyfryzacji i modernizacji Ewidencji gruntów i budynków na szczeblu powiatowym, tj. starostów, których zgodnie z obowiązującymi przepisami miał nadzorować.

Lp.	Tytuł kontroli (działania administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
				W szczególności określenia kompetencji nadzorczych wojewody nad zapewnianiem przez starostów jakości, aktualności i zupełności danych Ewidencji gruntów i budynków.		Konstytucyjnie umocowanym organem do pełnienia przedmiotowego nadzoru jest wojewoda, który pełni nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego pod względem legalności oraz jest ustawowo umocowany do kontrolowania pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykonywania przez starostów zadania z zakresu administracji rządowej. Przy czym niezależnie od wskazania wojewody w ustawie Prawo geodezyjne i kartograficzne jako jednego z organów nadzoru Służby Geodezyjnej i Kartograficznej, kontrole starostów – organów administracji geodezyjnej i kartograficznej – przeprowadzali Wojewódzcy Inspektorzy Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego, działający pod zwierzchnictwem wojewody. W Informacji o wynikach kontroli wskazano, że to wojewoda jest organem nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego, który kontroluje pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykonywanie przez organy samorządu terytorialnego zadań z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez nie na podstawie ustawy. Takich uprawnień nie posiada Główny Geodeta Kraju, który nie jest konstytucyjnie umocowany do nadzorowania działalności organów samorządu terytorialnego. Proponowana przez NIK zmiana w systemie nadzoru nad wykonywaniem zadania zleconego z zakresu administracji rządowej w obszarze ewidencji gruntów i budynków ma na celu zapewnienie właściwego oraz skutecznego nadzoru i koordynacji działań organów samorządowych zobowiązanych do prowadzenia ewidencji gruntów i budynków, w tym do cyfryzacji i modernizacji tej ewidencji.
34.	Cyfryzacja Ewidencji Gruntów i Budynków na szczeblu powiatowym (dział: budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo)	P/21/032	Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990, ze zm.)	Podjęcie działań legislacyjnych w celu określenia zasad i procedur udzielania wsparcia merytorycznego przez Głównego Geodetę Kraju wojewodom, przy wykonywaniu przez wojewodów nadzoru nad działalnością starostów w zakresie realizacji obowiązków określonych w ustawie z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990, ze zm.).	Niezrealizowany	Ustalenia kontroli wykazały, że współpraca Głównego Geodety Kraju i wojewodów przy sprawowaniu nadzoru nad realizacją polityki państwa w zakresie prowadzenia Ewidencji gruntów i budynków, w praktyce polegała tylko na zleceniu przez Głównego Geodetę Kraju priorytetowych tematów kontroli Wojewódzkim Inspektorom Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego, którzy działali pod zwierzchnictwem wojewody. Jednakże po przeprowadzeniu przez Wojewódzkich Inspektorów Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego tych kontroli, Główny Geodeta Kraju nie dokonywał merytorycznych i kompleksowych analiz ich wyników. Wniosek ten nie dotyczy bezpośrednio zagadnień związanych z funkcjonowaniem konkretnego kontrolowanego podmiotu, lecz ma charakter szerszy, systemowy. Dotyczy określenia zasad i procedur udzielania przez Głównego Geodetę Kraju wsparcia merytorycznego niezbędnego wojewodom w obecnym systemie funkcjonowania organów Służby Geodezyjnej i Kartograficznej.
35.	Cyfryzacja Ewidencji Gruntów i Budynków na szczeblu powiatowym (dział: budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo)	P/21/032	Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie nadania statutu Głównemu Urzędowi Geodezji i Kartografii (Dz. U. z 2017 r. poz. 2487)	Podjęcie działań mających na celu dokonanie zmiany Statutu Główny Urząd Geodezji i Kartografii poprzez wprowadzenie do struktury organizacyjnej tego urzędu Departamentu Prawno-Legislacyjnego.	Niezrealizowany	Ustalenia kontroli wykazały, że prowadzenie przez Głównego Geodetę Kraju (GGK) działań z zakresu legislacji nie było wspierane przez właściwą merytorycznie komórkę organizacyjną Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (GUGiK), ponieważ w strukturze organizacyjnej tego urzędu nie uwzględniono departamentu prawno-legislacyjnego. Nie funkcjonowała tym samym w GUGiK komórka organizacyjna właściwa w sprawach opracowywania projektów, prowadzenia procesu uzgodnień, konsultacji publicznych i opiniowania projektów aktów prawnych i ich nowelizacji dotyczących Ewidencji gruntów i budynków (w zakresie otrzymanego przez GGK upoważnienia).
36.	Funkcjonowanie medycznej opieki geriatrycznej (dział: zdrowie)	P/21/072	Prawne uregulowania dostrzeżonych problemów bez wskazania aktu prawnego	Przygotowanie rozwiązań prawnych mających na celu stworzenie systemu wsparcia organizacyjnego i finansowego dla podmiotów leczniczych, sprzyjającego podejmowaniu decyzji o utworzeniu nowych oddziałów i poradni geriatrycznych.	Niezrealizowany	W wyniku kontroli stwierdzono, że działania Ministra Zdrowia nie przyczyniły się do zniwelowania nierównego dostępu do opieki geriatrycznej na terenie kraju. W województwie śląskim w 2021 r. (1 września) funkcjonowało 14 oddziałów geriatrycznych, podczas gdy w województwach podlaskim i zachodniopomorskim znajdowało się po jednym, a w województwie warmińsko-mazurskim nie było żadnego oddziału geriatrycznego.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
						Istnieje ryzyko nieosiągnięcia prognozowanego na 2029 r. zapotrzebowania na łóżka geriatryczne, gdyż na dzień 1 września 2021 r. liczba łóżek geriatrycznych stanowiła jedynie 15% prognozowanej liczby (prognoza zawarta w dokumencie pn. Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie leczenia szpitalnego dla Polski). W oddziałach wojewódzkich NFZ istotnie ograniczone były możliwości planowania i kształtowania polityki zdrowotnej w województwie, głównie przez PSZ (tzw. sieć szpitali), a także z powodu braku personelu medycznego, niezbędnego do uruchomienia nowych szpitalnych oddziałów geriatrycznych czy poradni. W okresie objętym kontrolą (2017 r. do 6 października 2021 r.) nie zmieniły się lub pogorszyły się najważniejsze wskaźniki dotyczące dostępności świadczeń geriatrycznych w poszczególnych województwach, tj. w szczególności liczba oddziałów szpitalnych, poradni, personelu, a także współczynniki liczby mieszkańców w wieku powyżej 60 lat przypadających na łóżko szpitalne czy lekarza geriatrę.
37.	Funkcjonowanie medycznej opieki geriatrycznej (dział: zdrowie)	P/21/072	Prawne uregulowania dostrzeżonych problemów bez wskazania aktu prawnego	Przygotowanie rozwiązań prawnych mających na celu zwiększenie atrakcyjności specjalizacji z dziedziny geriatry, co wpłynie na zwiększenie zainteresowania lekarzy wyborem tej specjalizacji.	Niezrealizowany	Ustalenia kontroli wskazują, że kluczowym problemem w rozwoju geriatry, dotychczas nierozwiązanym, jest zbyt mała liczba specjalistów w tej dziedzinie. Pomimo uznania od 2004 r. geriatry za priorytetową dziedzinę medycyny oraz systematycznego wzrostu liczby dostępnych miejsc specjalizacyjnych, zmniejszyło się zainteresowanie lekarzy wyborem tej specjalizacji, a zamiar odbywania jej w trybie rezydenckim deklarowało corocznie jedynie kilka osób. Dyrektorzy wszystkich skontrolowanych oddziałów wojewódzkich NFZ (pięciu) wskazywali na niewielkie zainteresowanie świadczeniodawców realizacją umów dotyczących świadczeń geriatrycznych, głównie z powodu niewystarczającej liczby lekarzy specjalistów w dziedzinie geriatry oraz pielęgniarek z tą specjalizacją. Brak zainteresowania kierujących placówkami medycznymi realizacją świadczeń geriatrycznych wynikał również z niewystarczającego ich finansowania. Kontrola wykazała, że głównym problemem, z którym borykały się skontrolowane podmioty lecznicze, był niedobór personelu medycznego, choć zapewniono minimalną, wymaganą przepisami liczbę lekarzy, fizjoterapeutów i psychologów, ich liczba okazała się niewystarczająca. Świadczą o tym częste sytuacje, kiedy lekarze zatrudnieni na podstawie zawartych ze szpitalem umów cywilnoprawnych wykonywali swoje obowiązki nieprzerwanie przez ponad 24 godziny, często w przedziale 31–35 godzin, a w skrajnym przypadku nawet 240 godzin.
38.	Funkcjonowanie medycznej opieki geriatrycznej (dział: zdrowie)	P/21/072	Rozporządzenie określone w w art. 22 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 633, ze zm.)	Wprowadzenie do stosowania w drodze przepisów powszechnie obowiązujących standardów organizacyjnych opieki geriatrycznej, na podstawie delegacji przewidzianej w art. 22 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 633, ze zm.).	Niezrealizowany	Z ustaleń kontroli wynika, że w okresie objętym kontrolą Minister Zdrowia nie wprowadził, w drodze rozporządzenia, standardów opieki geriatrycznej. Wprowadzenie do stosowania standardów przepisami powszechnie obowiązującymi mogłoby się przyczynić do podniesienia jakości i efektywności procesu leczenia pacjentów. Również działania Narodowego Instytutu Geriatry, Reumatologii i Rehabilitacji nie przyczyniły się do opracowania standardów opieki geriatrycznej, mimo że do zadań Instytutu należało m.in. opracowywanie standardów medycznych i wytycznych dotyczących: procedur geriatrycznych, opieki nad osobami starszymi, farmakoterapii osób starszych, warunków udzielania świadczeń zdrowotnych w obszarze geriatry oraz ekonomiki procesów leczniczych w tej dziedzinie. NIK wskazywała już na potrzebę przyjęcia stosownych rozwiązań prawnych po przeprowadzeniu kontroli Opieka medyczna nad osobami w wieku podeszłym (Informacja o wynikach kontroli 2/2015/P/14/062/KZD). Postulat ten dotychczas (do dnia sporządzenia ww. Informacji o wynikach kontroli) nie został zrealizowany, pomimo że Minister Zdrowia od 2013 r. dysponuje Standardami postępowania w opiece geriatrycznej przygotowanymi przez powołany przez siebie Zespół do spraw Gerontologii, które mogłyby posłużyć jako podstawa do opracowania powszechnie obowiązujących Standardów.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
39.	Funkcjonowanie Świętokrzyskiego Parku Narodowego (dział: środowisko)	S/21/001/LKI	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2021 r. w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego (Dz. U. z 2022 r. poz. 113)	Podjęcie działań mających na celu nowelizację rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2021 r. w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego, polegającą na ponownym włączeniu w granice ŚPN działek ewidencyjnych stanowiących własność Skarbu Państwa, leżących na terenie gminy Nowa Słupia, o nr 2039/1, 2039/2, 2039/3, o łącznej powierzchni 1,3447 ha, tworzących enklawę na wzgórzu Święty Krzyż.	Niezrealizowany	W dniu 2 lutego 2022 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2021 r. w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego (Dz. U. z 2022 r. poz. 113), które wyłączyło z obszaru ŚPN trzy działki ewidencyjne stanowiące własność Skarbu Państwa, znajdujące się w wieczystym użytkowaniu Parku, leżące na terenie gminy Nowa Słupia, o nr 2039/1, 2039/2, 2039/3 o łącznej powierzchni 1,3447 ha, tworzące enklawę na wzgórzu Święty Krzyż. Z ustaleń kontroli wynika, że w trakcie prac nad projektem tego rozporządzenia nie wykazano bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczych i kulturowych wyłączanego terenu. Stanowiło to zatem naruszenie art. 10 ust. 1a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, ze zm.), zgodnie z którym likwidacja lub zmniejszenie obszaru parku narodowego następuje wyłącznie w razie bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczych i kulturowych jego obszaru. Podczas prac legislacyjnych oraz w toku kontroli przedstawiciele ministerstwa właściwego do spraw środowiska wskazywali, że pomimo przewidywanego wyłączenia z obszaru Parku działek o łącznej powierzchni 1,35 ha, jednocześnie planowane jest włączenie w jego granice innych działek o łącznej powierzchni 62,50 ha. Uznano zatem, że nie ma miejsca sytuacja zmniejszenia obszaru ŚPN, a tym samym art. 10 ust. 1a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, ze zm.) nie ma zastosowania. Taka interpretacja tego przepisu może doprowadzić do wystąpienia niebezpiecznego precedensu, bowiem pod pretekstem powiększenia obszaru parku narodowego będzie możliwe wyłączenie z jego granic terenów cennych przyrodniczo i kulturowo. Na uwagę zasługiwało stanowisko ministerstwa wyrażone w „Raportie z konsultacji publicznych i opiniowania projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego”. Stwierdzono w nim, że nigdzie nie jest wskazane, że nieruchomości na Świętym Krzyżu utraciły bezpowrotnie wartości kulturowe. Podkreślono, że wartości te nadal istnieją i jest to potwierdzone wpisem do rejestru zabytków oraz ustanowieniem przez Prezydenta RP pomnika kultury na tym obszarze.
40.	Funkcjonowanie Świętokrzyskiego Parku Narodowego (dział: środowisko)	S/21/001/LKI	Rozporządzenie określone w art. 103 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, ze zm.)	Wydanie rozporządzenia określającego warunki wynagradzania za pracę pracowników parków narodowych i przyznawania im innych świadczeń związanych z pracą, na podstawie art. 103 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, ze zm.).	W trakcie prac legislacyjnych przez Radę Ministrów lub właściwych ministrów	Minister właściwy do spraw środowiska nie określił, w drodze rozporządzenia, warunków wynagradzania za pracę pracowników parków narodowych i przyznawania im innych świadczeń związanych z pracą, przy uwzględnieniu specyfiki i charakteru ich pracy, pomimo że obowiązek wydania takiego rozporządzenia określony został w art. 103 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, ze zm.), obowiązującym od 1 stycznia 2012 r.
41.	Funkcjonowanie Świętokrzyskiego Parku Narodowego (dział: środowisko)	S/21/001/LKI	Rozporządzenie ustanawiające plan ochrony dla Świętokrzyskiego Parku Narodowego, na podstawie art. 19 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, ze zm.)	Wydanie rozporządzenia ustanawiającego plan ochrony dla Świętokrzyskiego Parku Narodowego, na podstawie art. 19 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, ze zm.).	W trakcie prac legislacyjnych przez Radę Ministrów lub właściwych ministrów	Minister właściwy do spraw środowiska nie ustanowił w drodze rozporządzenia planu ochrony dla Świętokrzyskiego Parku Narodowego. Ustawowy termin na sporządzenie tego planu upłynął w 2018 r., a projekt odpowiedniego rozporządzenia został przedłożony przez dyrektora Parku ponad cztery lata temu (w sierpniu 2017 r.). Stanowiło to naruszenie art. 8 ustawy z dnia 8 października 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, ze zm.), zgodnie z którym dla parków narodowych utworzonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, tj. przed 15 listopada 2008 r., dla których nie ustanowiono planu ochrony, sporządza się plan ochrony w terminie 10 lat (tj. do 15 listopada 2018 r.) oraz naruszenie art. 19 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, ze zm.), zgodnie z którym plan ochrony dla parku narodowego ustanawiany jest w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania projektu tego planu lub w przypadku niezgodności z celami ochrony przyrody, odmawia się jego ustanowienia.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
42.	Rozwój efektywnych systemów ciepłowniczych (dział: energia)	P/21/020	Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385)	Podjęcie działań celem doprecyzowania art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy Prawo energetyczne, poprzez określenie terminu wykonania oceny potencjału wytwarzania energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji oraz efektywnych systemów ciepłowniczych lub chłodniczych na obszarze gminy oraz jej przedmiotowych i merytorycznych ram.	Niezrealizowany	Ustalenia kontroli wskazują, że dotychczasowe brzmienie art. 18 ust. 1 pkt 5 Prawa energetycznego jest zbyt ogólne, ponieważ brak jest wskazania terminu na wykonanie oceny potencjału oraz nie określono niezbędnego zakresu przedmiotowego i merytorycznego oceny powyższego potencjału – co prowadzi do dowolności w realizacji przez gminy wyznaczonego obowiązku. Większość gmin (80% gmin objętych kontrolą) nie wywiązała się z obowiązku określonego w art. 18 ust. 1 pkt 5 Prawa energetycznego, polegającego na wykonaniu oceny potencjału wytwarzania energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji oraz efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych lub chłodniczych na obszarze gminy. Obowiązek ten został ustanowiony od 1 października 2016 r. jako jedno z zadań własnych gminy. Niedokonanie oceny potencjału uniemożliwiało określenie możliwych do zastosowania rozwiązań w systemie ciepłowniczym jako istotnego elementu poprawy efektywności energetycznej infrastruktury gmin. W szczególności w gminach, na których terenach odnotowuje się wysokie straty ciepła, przeprowadzenie oceny potencjału efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych dałoby gminie informację, jaka występuje różnica pomiędzy obecnymi całkowitymi stratami w sieciach przesyłowych a stratami minimalnymi, jakie występowałyby w tych samych sieciach, gdyby zastosować w nich najlepsze dostępne praktyki.
43.	Prowadzenie postępowań mandatowych i stosowanie pouczeń przez funkcjonariuszy straży miejskich oraz egzekwowanie grzywien nałożonych przez nich w drodze mandatu karnego (dział: sprawy wewnętrzne)	P/22/060	Prawne uregulowania dostrzeżonych problemów bez wskazania aktu prawnego	Wprowadzenie obowiązku dokumentowania przez strażników okoliczności, które przemawiały za zastosowaniem środków oddziaływania wychowawczego.	Niezrealizowany	Kontrola wykazała, że za zachowania stanowiące wykroczenia o takiej samej kwalifikacji prawnej strażnicy miejscy nakładali zarówno grzywny w drodze mandatu karnego, jak i stosowali pouczenia. We wszystkich skontrolowanych strażach funkcjonariusze nie dokumentowali lub nierzetelnie dokumentowali okoliczności popełnienia wykroczenia, które w ich ocenie uzasadniały zastosowanie pouczenia. Problem ten dotyczył od 50% do nawet 100% spośród 30 spraw zbadanych w każdej jednostce. W konsekwencji nie było możliwe stwierdzenie, jakimi obiektywnymi przesłankami kierował się funkcjonariusz, pouczając sprawcę wykroczenia. W ocenie NIK zapisy np. w notatkach służbowych mogą być ponadto dowodem świadczącym nie tylko o zasadności zastosowania środków oddziaływania wychowawczego, ale również formą obrony strażnika przed ewentualnymi pomówieniami, wskazując na obiektywizm funkcjonariusza, a tym samym bezzasadność wnoszonej przez obywatela skargi.
44.	Prowadzenie postępowań mandatowych i stosowanie pouczeń przez funkcjonariuszy straży miejskich oraz egzekwowanie grzywien nałożonych przez nich w drodze mandatu karnego (dział: sprawy wewnętrzne)	P/22/060	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1763)	Wskazanie organu właściwego do rozpatrzenia zażalenia na niewniesienie przez straż gminną (miejską) wniosku o ukaranie do sądu, składanego na podstawie art. 56a ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia.	Niezrealizowany	Analizując w trakcie kontroli kwestie nadzoru wojewody, NIK zwróciła uwagę, że zgodnie z art. 56a ustawy Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, (k.p.w.) – Dz. U. z 2022 r. poz. 1124, jeżeli nie zachodzą okoliczności określone w art. 27, osobie, która złożyła zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia, przysługuje zażalenie do organu nadrzędnego na niewniesienie wniosku o ukaranie. Żaden przepis nie wskazuje jednak – w przypadku straży miejskich (gminnych) – o jaki organ chodzi. Powyższe potwierdza sytuacja, w której jeden z komendantów straży bezskutecznie wniósł o uregulowanie tej kwestii. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji w korespondencji wskazał, że zażalenie rozpatrzyć powinien wojewoda (na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych – Dz. U. z 2021 r. poz. 1763), jednak właściwy wojewoda odmówił rozpatrzenia zażalenia, uznając, że nie jest organem nadrzędnym w rozumieniu przepisów k.p.w. W Stanowisku Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji do przedmiotowej informacji o wynikach kontroli, powyższy wniosek NIK uznano za zasadny. Wskazano przy tym, że MSWiA uwzględni go w ramach najbliższej nowelizacji ustawy o strażach gminnych.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
45.	Prowadzenie postępowań mandatowych i stosowanie pouczeń przez funkcjonariuszy straży miejskich oraz egzekwowanie grzywien nałożonych przez nich w drodze mandatu karnego (dział: finanse publiczne)	P/22/060	Prawne uregulowania dostrzeżonych problemów bez wskazania aktu prawnego	Wprowadzenie rozwiązań, które spowodują, że koszty procesu egzekwowania należności z tytułu grzywien nakładanych w drodze mandatu karnego nie będą przekraczały kwoty samej należności możliwej do odzyskania już w chwili wszczęcia postępowania egzekucyjnego.	Niezrealizowany	W wyniku kontroli NIK zwróciła uwagę na systemowy problem, jakim jest koszt podejmowania działań w stosunku do dużej liczby należności z tytułu nałożonych przez strażników miejskich grzywien, których suma stanowi relatywnie niewielką część dochodów budżetowych. Sytuację wierzycieli komplikuje jednak fakt, że niedochodzenie należności z tytułu grzywien może uzasadniać odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Z kolei ich podjęcie, zgodnie z art. 6 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (u.p.e.a.), oznacza, że koszty wyegzekwowania należności mogą przekroczyć koszt samej należności. W czterech skontrolowanych urzędach miast, na rzecz których egzekucję w całości prowadzili naczelnicy urzędów skarbowych (w tej sytuacji możliwe było ustalenie wysokości kosztów, którymi obciążony został wierzyciel po umorzeniu postępowania z powodu bezskuteczności egzekucji), stwierdzono, że koszty przypadające na jeden tytuł wykonawczy wynosiły średnio od 0,45 zł do 27,17 zł. NIK zwróciła jednak uwagę, że od 20 lutego 2021 r., zgodnie z art. 64 u.p.e.a., znacznemu wzrostowi uległy koszty egzekucyjne. Aktualnie, w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego z powodu bezskuteczności egzekucji po jej wszczęciu, wierzyciel obciążony zostanie co najmniej kwotą 100 zł za jeden tytuł. Koszt ten często przekraczać będzie kwotę samej należności z tytułu grzywiny. Wierzyciel zaś z dużym prawdopodobieństwem nie odzyska wydatków poniesionych z budżetu gminy.
46.	Organizacja i finansowanie przeszczepiania narządów (dział: zdrowie)	P/21/056	Ustawa z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz. U. z 2020 r. poz. 2134, ze zm.)	Rozważenie zmiany treści art. 42 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy transplantacyjnej w taki sposób, aby obowiązki informacyjne Ministra Zdrowia względem Komisji Europejskiej zostały dostosowane do ukształtowanej praktyki tego organu wykonawczego Unii Europejskiej, przy zachowaniu zgodności z przepisami dyrektywy 2004/23/WE.	Niezrealizowany	Zgodnie z treścią art. 42 ust. 3 pkt 1 lit. a) ustawy transplantacyjnej, minister właściwy do spraw zdrowia przedstawia Komisji Europejskiej, raz na 3 lata, sprawozdania z czynności podjętych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie propagowania donacji komórek, tkanek i narządów. Ustalenia kontroli wykazały, że obowiązek ten, zgodnie ze wskazaniem Komisji Europejskiej, nie był wykonywany cyklicznie, a jedynie na jej wezwanie. Realizacja wniosku miałaby służyć uwzględnieniu oczekiwań KE.
47.	Rejestracja i zmiany porejestracyjne produktów leczniczych (dział: zdrowie)	P/21/104	Ustawa z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2301)	Podjęcie działań legislacyjnych zmierzających do nowelizacji art. 119a ustawy Prawo farmaceutyczne. W ocenie NIK w tym artykule powinien zostać nałożony obowiązek powiadomienia o dacie wprowadzenia produktu leczniczego do obrotu. Sankcje zawarte w art. 119a ust. 2a, nakładane za niepowiadomienie GIF o wprowadzeniu produktu leczniczego do obrotu w ustawowym terminie, powinny być zróżnicowane w zależności od skali naruszenia obowiązków informacyjnych. Niezbędne jest wskazanie terminu na przekazanie próbki produktu leczniczego do badań jakościowych oraz określenie terminu na ich wykonanie, liczonego od dnia otrzymania próbki wraz z dokumentacją i materiałami niezbędnymi do przeprowadzenia badania jakościowego danego produktu.	Zrealizowany w pełni	Generalny Inspektor Farmaceutyczny (GIF) nie monitorował terminowości zawiadamiania przez podmioty odpowiedzialne o wprowadzeniu produktu leczniczego do obrotu. Nie wykorzystywał również możliwości wydania decyzji o wycofaniu produktu leczniczego z obrotu w razie niepowiadomienia o wprowadzeniu produktu leczniczego do obrotu w ustawowym terminie, mimo że część podmiotów odpowiedzialnych nie dochowała tego terminu. GIF nie zawsze wywiązywał się z obowiązku niezwłocznego kierowania zarejestrowanego produktu leczniczego do badań jakościowych, wynikającego z art. 119a ust. 2 ustawy Prawo farmaceutyczne. Nie wprowadzono procedury monitorowania realizacji decyzji GIF, podejmowanych na podstawie art. 119a ust. 1 ustawy Prawo farmaceutyczne o skierowaniu do badań jakościowych produktów leczniczych. Opóźnienia w realizacji procedur określonych w art. 119a ustawy Prawo farmaceutyczne mogą stanowić zagrożenie dla pacjentów. Sytuacja, gdy badanie jakościowe produktu leczniczego dopuszczanego po raz pierwszy do obrotu na terenie Polski odbywa się wiele miesięcy czy nawet lat od jego wprowadzenia na rynek, powoduje, iż wielu pacjentów skorzysta z produktu, zanim zostanie on przebadany przez niezależne laboratorium. Istnieje ponadto ryzyko, że na rynku od dawna znajdują się produkty lecznicze, dla których w ogóle nie uruchomiono procedury badań jakościowych na podstawie art. 119a tej ustawy. GIF, pomimo że dysponował informacjami o wadach obecnie funkcjonujących w tym zakresie rozwiązań, do czasu kontroli NIK nie wprowadził zmian organizacyjnych ani nie doprowadził do zainicjowania prac legislacyjnych dotyczących badań jakościowych produktów leczniczych dopuszczanych po raz pierwszy do obrotu na terenie Polski. W brzmieniu art. 119a ustawy Prawo farmaceutyczne nie nakłada obowiązku podania daty wprowadzenia produktu leczniczego do obrotu. W przypadku, gdy podmiot odpowiedzialny w powiadomieniu o pierwszym wprowadzeniu do obrotu nie podawał tej daty, GIF zakładał, że podmiot przestrzega przepisów art. 119a ust. 2 ustawy Prawo farmaceutyczne i powiadamia GIF w terminie 30 dni od dnia wprowadzenia produktu leczniczego do obrotu.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
						<p>NIK zwraca uwagę, iż przyjęte założenie może okazać się w wielu przypadkach fałszywe, biorąc pod uwagę, iż niektóre podmioty, które w powiadomieniu o pierwszym wprowadzeniu do obrotu produktu leczniczego podawały datę wprowadzenia tego produktu do obrotu, naruszały ustawowy termin. Tym bardziej może to dotyczyć podmiotów, które nie podają w powiadomieniu takiej daty. Zgodnie z brzmieniem art. 119a ust. 2a ustawy Prawo farmaceutyczne, jedyną sankcją za niepowiadomienie GIF o wprowadzeniu produktu leczniczego do obrotu w ustawowym terminie może być wydanie decyzji o wycofaniu produktu leczniczego z rynku. Sankcja ta może być dotkliwa dla podmiotu odpowiedzialnego, ale w praktyce nie była stosowana. GIF w ogóle nie korzystał z możliwości nakładania kary, jaką daje art. 119a ust. 2a tej ustawy. Jednocześnie odsetek podmiotów, które nie respektowały ustawowego obowiązku, był znaczący, a skala naruszenia terminu bardzo zróżnicowana. Na przykład w 2019 r. w 16,2% przypadków czas, który upłynął pomiędzy datą wprowadzenia produktu leczniczego do obrotu a datą powiadomienia o tym fakcie GIF, przekraczał 30 dni i wynosił od 31 dni do 1104 dni. Jak wynika z informacji przekazanych przez Narodowy Instytut Leków, istnieje także ryzyko, iż na rynku od dawna znajdują się produkty lecznicze, dla których w ogóle nie uruchomiono procedury badań jakościowych na podstawie art. 119a ustawy Prawo farmaceutyczne. Formą dyscyplinowania podmiotów odpowiedzialnych, w ocenie NIK, powinno być także wskazanie terminu na przekazanie próbki produktu leczniczego do badań jakościowych. Aby przeciwdziałać nadmiernemu wydłużaniu tych badań, należy również wprowadzić termin na ich wykonanie, liczony od dnia otrzymania próbki produktu wraz z dokumentacją i materiałami niezbędnymi do przeprowadzenia badania jakościowego.</p> <p>Postulowana norma została wprowadzona w formie zmienionego art. 119a ust. 3 stawy Prawo farmaceutyczne oraz dodanego art. 119a ust. 4 i art. 127cc. tej ustawy. Przepisy zostały wprowadzone na mocy art. 3 pkt 9 i 10 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2022 r. poz. 1733), z dniem 2 września 2022 r.</p>
48.	Gospodarowanie środkami funduszu leśnego (dział: środowisko)	P/21/051	Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, ze zm.)	Podjęcie inicjatywy w celu wprowadzenia w przepisach powszechnie obowiązujących zmian umożliwiających precyzyjne określenie oraz umieszczenie definicji pojęcia „wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych” w art. 6 ustawy o lasach.	Niezrealizowany	<p>W wyniku kontroli stwierdzono, że brak precyzyjnego określenia oraz umieszczenia definicji pojęcia „wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych” w art. 6 ustawy o lasach (uol), powoduje – w przypadku braku środków na utrzymanie zakładów o zasięgu krajowym – zawieranie pomiędzy takim zakładem a Dyrektorem Generalnym Lasów Państwowych (DGLP) porozumienia, zgodnie z którym D GLP zlecał, a zakład LP-k (inna niż DGLP, regionalna dyrekcja lasów państwowych i nadleśnictwo jednostka organizacyjna LP nieposiadająca osobowości prawnej o zasięgu krajowym) przyjmował do wykonania część składową wspólnego przedsięwzięcia wielu jednostek organizacyjnych LP, obejmującą dotychczasową/statutową działalność zakładu o zasięgu krajowym.</p> <p>Z tego też względu, zdaniem NIK, niezbędne jest wprowadzenie w przepisach powszechnie obowiązujących zmian umożliwiających precyzyjne określenie oraz umieszczenie definicji pojęcia „wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych” w art. 6 uol.</p>
49.	Gospodarowanie środkami funduszu leśnego (dział: środowisko)	P/21/051	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (Dz. U. z 1994 r. Nr 134, poz. 692)	Podjęcie działań dotyczących znowelizowania rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe oraz Statutu Lasów Państwowych w celu zapewnienia ich zgodności z ustawą o lasach.	Niezrealizowany	<p>W toku kontroli stwierdzono, że zasady gospodarki finansowej Lasów Państwowych (LP) określało rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej LP, wydane na podstawie art. 59 ustawy o lasach (uol). Według § 2 tego rozporządzenia, szczegółowe zasady gospodarki finansowej dotyczą m.in. jednostek organizacyjnych LP, o których mowa w uchylonym 5 września 1997 r. art. 32 ust. 4 uol. Również w § 2 pkt 7 Statutu LP zdefiniowano – przewidziany w strukturze LP – zakład jako jednostkę organizacyjną (utworzoną dla realizacji zadań gospodarczych LP), o której mowa w uchylonym art. 32 ust. 4 uol. Ani przepisy rozporządzenia, ani postanowienia Statutu LP nie zostały dostosowane do nowelizacji uol, a Dyrektor Generalny LP nie podjął czynności zmierzających do ich zaktualizowania.</p>

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
50.	Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi i użytkowymi oraz transgraniczne przemieszczanie odpadów (dział: klimat)	P/20/045	Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1622)	Podjęcie działań w celu wprowadzenia w ustawie o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym przepisu zobowiązującego marszałka województwa do poinformowania właściwego wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o nieprzekazaniu lub nieterminowym przekazaniu przez organizację odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz prowadzącego zakład przetwarzania uwierzytelnionej kopii sprawozdania z przeprowadzonego audytu, tj. o niedopełnieniu obowiązku określonego w art. 70 ust. 2 ww. ustawy.	Niezrealizowany	W toku kontroli stwierdzono, że w 38% skontrolowanych Urzędach Marszałkowskich nie podjęto działań w związku z nieprzekazaniem lub nieterminowym przekazaniem sprawozdania z przeprowadzenia rocznego audytu zewnętrznego zgodnie z ustawą o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, do którego prowadzenia zostały zobowiązane organizacje odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz prowadzący zakład przetwarzania. W składanych wyjaśnieniach marszałkowie wskazywali, że podmioty były zobowiązane do przekazywania kopii sprawozdań do wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska (wioś) oraz że nieokreślony był termin przekazania kopii zaświadczeń lub sprawozdań. Jeden z objętych kontrolą wioś nie podjął żadnych działań w sytuacji otrzymania informacji z UM o nieterminowym przekazywaniu ww. sprawozdań.
51.	Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi i użytkowymi oraz transgraniczne przemieszczanie odpadów (dział: klimat)	P/20/045	Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1792, ze zm.)	Podjęcie działań w celu zmiany przepisów umożliwiających wstrzymanie biegu terminu (tj. nie później niż 14 dni od dnia doręczenia wniosku o informację) do wydania informacji w trybie art. 5 ust. 1 oraz art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów, w przypadku konieczności podjęcia kontroli podmiotu w zakresie objętym informacją.	Niezrealizowany	W toku kontroli stwierdzono, że spośród 139 analizowanych dokumentacji dotyczących udzielenia informacji w trybie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (mpo), blisko 27% informacji przekazano do GIOŚ po upływie 14 dni od otrzymania wniosku o informację. Opóźnienia te wynosiły od jednego do 80 dni i spowodowane były głównie potrzebą przeprowadzenia lub dokończenia czynności kontrolnych w podmiocie, którego wniosek dotyczył. Zgodnie z art. 5 ust. 2 i 3 mpo organy, do których zwrócono się o przedstawienie informacji, są obowiązane przedstawić ją niezwłocznie, jednak nie później niż 14 dni od dnia doręczenia wniosku o informację. Organy w informacjach tych zwracają uwagę, w szczególności na przypadki wcześniejszego stosowania działań administracyjnych lub karnych w stosunku do odbiorcy odpadów z tytułu naruszenia przepisów o ochronie środowiska i innych przepisów dotyczących prowadzenia działalności związanej z gospodarowaniem odpadami, a także przypadki stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących międzynarodowego przemieszczania odpadów. Zdaniem NIK ewentualne prowadzenie kontroli w związku z koniecznością udzielenia informacji GIOŚ nie prowadzi w obecnym stanie prawnym do wydłużenia 14-dniowego terminu udzielenia informacji.
52.	Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi i użytkowymi oraz transgraniczne przemieszczanie odpadów (dział: klimat)	P/20/045	Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2022 r. poz. 699, ze zm.)	Podjęcie działań przez Ministra Klimatu i Środowiska we współpracy z Ministrem Cyfryzacji oraz Ministrem Infrastruktury, w celu: – precyzyjnego określenia warunków, po spełnieniu których pojazd przestaje być pojazdem w rozumieniu ustawy – Prawo o ruchu drogowym, a staje się pojazdem wycofanym z eksploatacji – odpadem w rozumieniu ustawy o odpadach.	Niezrealizowany	Kontrola wykazała, że w toku prac legislacyjnych w Ministerstwie Infrastruktury nie zidentyfikowano potrzeby wprowadzenia regulacji prawnych określających stan techniczny pojazdu, kwalifikujący ten pojazd jako odpad, pomimo 10 mln pojazdów zarejestrowanych bez polisy OC, a także ustaleń kontroli wskazujących na brak informacji o liczbie pojazdów funkcjonujących w systemie Centralnej Ewidencji Pojazdów (CEP) jako tzw. martwe dusze, tj. pojazdów, które nie istnieją, gdyż zostały nielegalnie zdemontowane i niewyrejestrowane, pojazdów sprowadzonych i zarejestrowanych, które sklasyfikowano jako odpady, pojazdów niesprawnych technicznie, które nie posiadają opłaconego ubezpieczenia OC.
53.	Realizacja wybranych regionalnych programów polityki zdrowotnej w województwie łódzkim (dział: zdrowie)	P/22/069	Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561, ze zm.)	Podjęcie działań mających na celu nowelizację ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, poprzez uzupełnienie ust. 2 art. 48a w zakresie elementów programu polityki zdrowotnej i dodanie jako niezbędnego elementu, mechanizmu zabezpieczającego przed podwójnym finansowaniem świadczeń zdrowotnych.	Niezrealizowany	Zarząd Województwa Łódzkiego przyjął system zabezpieczeń, który nie zapewniał wystarczającej ochrony przed zmaterializowaniem się ryzyka podwójnego finansowania świadczeń zdrowotnych. Z ustaleń kontroli NIK u beneficjentów regionalnych programów polityki zdrowotnej wynika, że dwóch beneficjentów po zrealizowaniu świadczeń zdrowotnych przewidzianych w ww. programach regionalnych, niezasadnie wystąpiło o płatność za wykonanie tych świadczeń do Łódzkiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia (ŁOW NFZ) dla 80 pacjentów. W obu przypadkach świadczenia te powinny zostać sfinansowane jedynie ze środków, których dysponentem był Zarząd Województwa Łódzkiego w ramach zawartej umowy o dofinansowanie. Dlatego zasadne jest uzupełnienie ust. 2 art. 48a w zakresie elementów programu polityki zdrowotnej i dodanie jako niezbędnego elementu, mechanizmu zabezpieczającego przed podwójnym finansowaniem świadczeń zdrowotnych.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
54.	Realizacja wybranych regionalnych programów polityki zdrowotnej w województwie łódzkim (dział: zdrowie)	P/22/069	Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie wzoru programu polityki zdrowotnej, wzoru raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej oraz sposobu sporządzenia projektu programu polityki zdrowotnej i raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2476)	Zmiana załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie wzoru programu polityki zdrowotnej, wzoru raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej oraz sposobu sporządzenia projektu programu polityki zdrowotnej i raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej, poprzez uzupełnienie wzoru programu polityki zdrowotnej o opisany w pkt 1 [patrz: poz. 53] nowy element w zakresie mechanizmu zabezpieczającego przed podwójnym finansowaniem świadczeń zdrowotnych.	Niezrealizowany	Zarząd Województwa Łódzkiego przyjął system zabezpieczeń, który nie zapewniał wystarczającej ochrony przed zmaterializowaniem się ryzyka podwójnego finansowania świadczeń zdrowotnych. Z ustaleń kontroli NIK u beneficjentów regionalnych programów polityki zdrowotnej wynika, że dwóch beneficjentów po zrealizowaniu świadczeń zdrowotnych przewidzianych w ww. programach regionalnych, niezasadnie wystąpiło o płatność za wykonanie tych świadczeń do ŁOW NFZ dla 80 pacjentów. W obu przypadkach świadczenia te powinny zostać sfinansowane jedynie ze środków, których dysponentem był Zarząd Województwa Łódzkiego w ramach zawartej umowy o dofinansowanie. Dlatego zasadne jest uzupełnienie wzoru programu polityki zdrowotnej o nowy element w zakresie mechanizmu zabezpieczającego przed podwójnym finansowaniem świadczeń zdrowotnych.
55.	Utrzymanie i rozwój miejskich sieci infrastruktury rowerowej (dział: transport)	P/22/087	Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 645, ze zm.)	Określenie zakresu i sposobu realizacji obowiązku opracowywania projektów planów, o których mowa w art. 20 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1693, ze zm.), z uwzględnieniem, że podstawą gospodarki finansowej miast są corocznie przyjmowane uchwały budżetowe.	Niezrealizowany	W żadnej ze skontrolowanych jednostek nie były sporządzane projekty planów rozwoju sieci drogowej oraz projekty planów finansowania budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg oraz drogowych obiektów inżynierskich w formie odrębnych dokumentów, a co za tym idzie, nie planowano w tej formie także rozwiązań infrastrukturalnych uwzględniających potrzeby rowerzystów. Tym samym skontrolowani zarządcy dróg nie realizowali obowiązków nałożonych przez art. 20 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1693, ze zm.). Przedstawiciele skontrolowanych podmiotów wskazywali, że plany rozwoju sieci drogowej oraz plany finansowania są ściśle związane z możliwościami finansowymi miast, które znajdują swój wyraz w corocznie przyjmowanych uchwałach budżetowych i opracowywanych na ich podstawie planach finansowych poszczególnych jednostek. Tym samym nie widzieli uzasadnienia dla opracowywania odrębnych planów w tym zakresie. Zdaniem NIK powyższe wskazuje na potrzebę dostosowania zakresu i sposobu realizacji obowiązku opracowywania projektów planów, o których mowa w art. 20 pkt 1 i 2 ww. ustawy.
56.	Utrzymanie i rozwój miejskich sieci infrastruktury rowerowej (dział: transport)	P/22/087	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom (Dz. U. Nr 67, poz. 582)	Uregulowanie w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom (Dz. U. Nr 67, poz. 582) zakresu danych gromadzonych w ewidencji dróg w celu umożliwienia ujmowania w tej ewidencji elementów infrastruktury rowerowej przewidzianych w ustawie Prawo o ruchu drogowym.	Niezrealizowany	Zawarty w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom (Dz. U. Nr 67, poz. 582) wzór tabeli nr VIII; „Szczegółowe dane techniczne charakteryzujące odcinek drogi” (będącej elementem ewidencji dróg) przewiduje dane odnoszące się do „ścieżek rowerowych”, którego to pojęcia brak jest w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 988, ze zm.). W ustawie tej przewidziano bowiem m.in. drogi dla rowerów, pasy ruchu dla rowerów oraz drogi dla pieszych i rowerów. W konsekwencji niektóre z ww. elementów infrastruktury rowerowej ewidencjonowane były w skontrolowanych zarządach dróg jako „chodnik”, a inne traktowane jako element jezdni bez wyodrębnienia ze względu na przeznaczenie dla ruchu rowerowego. Zdaniem NIK powyższe wskazuje na potrzebę dostosowania nomenklatury stosowanej w ewidencji dróg do tej występującej w ww. ustawie Prawo o ruchu drogowym.

Lp.	Tytuł kontroli (działania administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
57.	Działania organów publicznych na rzecz ograniczenia zabudowy terenów zagrożonych powodzią (dział: budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo)	P/22/063	Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, ze zm.)	Rozważenie wprowadzenia w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, uproszczonej procedury aktualizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp), umożliwiającej naniesienie zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, bez konieczności wdrożenia ustawowej procedury zmiany przedmiotowego dokumentu planistycznego.	W trakcie prac legislacyjnych przez Sejm	W ocenie NIK przedstawiona Ministrowi Rozwoju i Technologii propozycja nowelizacji przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest niezbędna dla zapewnienia ochrony m.in. inwestorów, którzy planują zakup lub realizację przedsięwzięć na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Przyjęte w aktualnie obowiązującym stanie prawnym rozwiązania dotyczące obejmowania określonych obszarów planami miejscowymi oraz zmiana już istniejących mpzp, są czasochłonne i kosztowne. Należy podkreślić, że Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie dokonuje aktualizacji obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w cyklach sześcioletnich. W wyniku przeprowadzanych analiz tereny, które nie miały statusu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, mogą być do tych obszarów zakwalifikowane. Wówczas w przypadku nowopowstałych obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, które objęte były wcześniej planami miejscowymi, powstaje potrzeba aktualizacji tych planów, czyli zmiany. Zgodnie z ustawą o planowaniu przestrzennym procedura zmiany planu miejscowego jest tożsama z ustanowieniem nowego mpzp. Dlatego zasadnym jest opracowanie uproszczonej procedury ujmowania w planach miejscowych obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.
58.	Działania organów publicznych na rzecz ograniczenia zabudowy terenów zagrożonych powodzią (dział: gospodarka wodna)	P/22/063	Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.)	Podjęcie działań mających na celu uzupełnienie art. 31a ustawy o samorządzie gminnym w taki sposób, aby w odniesieniu do Planu operacyjnego ochrony przed powodzią określone zostały: zawartość merytoryczna (ze szczególnym uwzględnieniem presji inwestycyjnej), terminy i forma jego aktualizacji oraz sposób wykorzystania w procesach zarządczych.	Niezrealizowany	W ocenie NIK przedstawiona Ministrowi Infrastruktury propozycja nowelizacji przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym jest niezbędna dla zwiększenia ochrony przeciwpowodziowej mieszkańców gmin i powiatów. Dotychczas w ustawach: o samorządzie gminnym i samorządzie powiatowym na wójtach, burmistrzach, prezydentach miast, starostach powiatowych ustanowiony był jedynie obowiązek utworzenia Planu operacyjnego ochrony przed powodzią, bez określenia zawartości merytorycznej dokumentu (ze szczególnym uwzględnieniem presji inwestycyjnej), terminów i formy jego aktualizacji oraz sposobu wykorzystania w procesach zarządczych. Dlatego zasadnym jest uzupełnienie obu ustaw (por. poz. 59) m.in. o ww. elementy, aby Plan operacyjny ochrony przed powodzią, zgodnie ze swoją nazwą, wykorzystywany był do ochrony ludności w sytuacjach zagrożenia powodziowego. Kontrola wykazała, że spośród 15 skontrolowanych jest w sześciu plan operacyjny wprowadzony został zarządzeniami, a w pozostałych dziewięciu przypadkach odbyło się to w formie zatwierdzenia (asygnaty) dokumentu przez kierownika jednostki; w pięciu plan operacyjny stanowił załącznik do lokalnego planu zarządzania kryzysowego, natomiast w pozostałych jest oddzielnym dokumentem; na przykład w UM Krosno nie dokonywano uzgodnień pomiędzy planem operacyjnym a planem zarządzania kryzysowego; w dwóch plan operacyjny nie był aktualizowany, a w pozostałych przypadkach aktualizacja planów odbywała się na indywidualnie ustalanych w danej jest zasadach i obejmowała m.in. zakres dotyczący spraw organizacyjnych, zmian zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią; w trzech plan został sporządzony nierzetelnie: Starostwo powiatowe w Sanoku nie aktualizowało planu operacyjnego w odniesieniu do mapy ryzyka powodziowego (MRP) i mapy zagrożenia powodziowego (MZP), plan operacyjny w Starostwie w Krośnie Odrzańskim nie był w pełni zgodny z MRP i MZP oraz z planem zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP), nie posiadał graficznych załączników obrazujących tereny zagrożone powodzią, nie zawierał liczby budynków i osób zagrożonych powodzią, z kolei w UM Tarnowa załączniki graficzne planu operacyjnego obrazujące zasięgi powodzi historycznych (2009–2010) były pomniejszone w stosunku do rzeczywistych rozmiarów powodzi; niektóre z planów operacyjnych zawierały zadania przypisane pośrednio lub bezpośrednio kierownikom jest, jednak nie były one realizowane lub ich realizacja była nierzetelna.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
59.	Działania organów publicznych na rzecz ograniczenia zabudowy terenów zagrożonych powodzią (dział: gospodarka wodna)	P/22/063	Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526, ze zm.)	Podjęcie działań mających na celu uzupełnienie art. 34 ust. 1a stawy o samorządzie powiatowym w taki sposób, aby w odniesieniu do Planu operacyjnego ochrony przed powodzią określone zostały: zawartość merytoryczna (ze szczególnym uwzględnieniem presji inwestycyjnej), terminy i forma jego aktualizacji oraz sposób wykorzystania w procesach zarządczych.	Niezrealizowany	W ocenie NIK przedstawiona Ministrowi Infrastruktury propozycja nowelizacji przepisów ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym jest niezbędna dla zwiększenia ochrony przeciwpowodziowej mieszkańców powiatów. Dotychczas w ustawach: o samorządzie gminnym i samorządzie powiatowym, na wójtach, burmistrzach, prezydentach miast, starostach powiatowych ustanowiony był jedynie obowiązek utworzenia Planu operacyjnego ochrony przed powodzią, bez określenia zawartości merytorycznej dokumentu (ze szczególnym uwzględnieniem presji inwestycyjnej), terminów i formy jego aktualizacji oraz sposobu wykorzystania w procesach zarządczych. Dlatego zasadnym jest uzupełnienie obu ustaw m.in. o ww. elementy, aby Plan operacyjny ochrony przed powodzią, zgodnie ze swoją nazwą wykorzystywany był do ochrony ludności w sytuacjach zagrożenia powodziowego. Kontrola wykazała, że spośród 15 skontrolowanych jst: w sześciu plan operacyjny wprowadzony został zarządzeniami, a w pozostałych dziewięciu przypadkach odbyło się to w formie zatwierdzenia (asygnaty) dokumentu przez kierownika jednostki; w pięciu plan operacyjny stanowił załącznik do lokalnego planu zarządzania kryzysowego, natomiast w pozostałych jst był oddzielnym dokumentem; na przykład w UM Krosno nie dokonywano uzgodnień pomiędzy planem operacyjnym a planem zarządzania kryzysowego; w dwóch plan operacyjny nie był aktualizowany, a w pozostałych przypadkach aktualizacja planów odbywała się na indywidualnie ustalanych w danej jst zasadach i obejmowała m.in. zakres dotyczący spraw organizacyjnych, zmian zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią; w trzech plan został sporządzony nierzetelnie: Starostwo powiatowe w Sanoku nie zaktualizowało planu operacyjnego w odniesieniu do MRP i MZP, plan operacyjny w Starostwie w Krośnie Odrzańskim nie był w pełni zgodny z MRP i MZP oraz z PZRP, nie posiadał graficznych załączników obrazujących tereny zagrożone powodzią, nie zawierał liczby budynków i osób zagrożonych powodzią, z kolei w UM Tarnowa załączniki graficzne planu operacyjnego obrazujące zasięgi powodzi historycznych (2009–2010) były pomniejszone w stosunku do rzeczywistych rozmiarów powodzi; niektóre z planów operacyjnych zawierały zadania przypisane pośrednio lub bezpośrednio kierownikom jst, jednak nie były one realizowane lub ich realizacja była nierzetelna.
60.	Działania organów publicznych na rzecz ograniczenia zabudowy terenów zagrożonych powodzią (dział: gospodarka wodna)	P/22/063	Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2625, ze zm.)	Podjęcie działań służących uzupełnieniu ustawy Prawo wodne o procedurę postępowania w odniesieniu do decyzji o warunkach zabudowy wydanych na terenach objętych mapami ryzyka i zagrożenia powodziowego powstałymi w wyniku kolejnych aktualizacji.	Niezrealizowany	W ocenie NIK przedstawiona Ministrowi Infrastruktury propozycja nowelizacji przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne jest niezbędna dla zwiększenia ochrony prawnej inwestorów lub potencjalnych inwestorów posiadających prawomocnie wydane decyzje o warunkach zabudowy terenów, które (po kolejnych cyklach planistycznych Wód Polskich) zostają objęte statusem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Dotychczas ustawa Prawo wodne przewidywała taką sytuację tylko z chwilą wejścia jej zapisów w życie, kiedy to ustawodawca wskazał, iż wszystkie decyzje, m.in. o warunkach zabudowy (z wyjątkiem decyzji dotyczących rozbudowy, przebudowy, odbudowy istniejących obiektów liniowych) dotyczące obszarów szczególnie zagrożonych powodzią zostają wygaszone z mocy prawa. Nie przewidziano jednak, jak należy postąpić w przypadku uznawania kolejnych terenów za obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Dlatego z punktu widzenia interesu społecznego zasadnym jest doprecyzowanie tego istotnego zagadnienia.
61.	Nadzór nad legalnością obrotu drewnem w województwie lubuskim (dział: środowisko)	P/21/103	Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916)	Wprowadzenie w art. 28 ust. 11a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody uregulowań gwarantujących dokonywanie przed zatwierdzeniem uproszczonego planu urządzenia lasu uzgodnień dotyczących ocen oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo (Natura 2000).	Niezrealizowany	Obowiązujące przepisy nakładają obowiązek uzgodnienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w zakresie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 lub jego części pokrywającego się w całości lub w części z obszarem będącym w zarządzie nadleśnictwa jedynie projektów planów urządzenia lasu (art. 28 ust. 11a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). Brak jest natomiast uregulowań obligujących do dokonywania takich uzgodnień przed zatwierdzeniem uproszczonego planu urządzenia lasu. Ustalenia kontroli wskazują, że żaden ze starostów nie dokonywał takich ustaleń, pomimo że uproszczone plany urządzenia lasu były opracowywane dla powiatów, na obszarze których występowało nawet kilkanaście obszarów Natura 2000.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
62.	Funkcjonowanie szpitalnych oddziałów anestezjologii i intensywnej terapii oraz bloków operacyjnych w województwie podkarpackim (dział: zdrowie)	P/21/088	Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki zdrowotnej w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii. (Dz. U. z 2022 r. poz. 392, ze zm.)	Doprecyzowanie § 9 pkt 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki zdrowotnej w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii, poprzez wskazanie, jakich sytuacji dotyczy komunikacja alarmowa oraz niezbędnych elementów tej procedury.	Niezrealizowany	Ustalenia kontroli potwierdzają potrzebę realizacji przez Ministra Zdrowia ww. wniosku pokontrolnego, poprzez uszczegółowienie § 9 pkt 2 ww. rozporządzenia i wskazanie, jakich sytuacji dotyczy przedmiotowa komunikacja alarmowa oraz niezbędnych jej elementów. Przepis § 9 pkt 2 ww. rozporządzenia jest bardzo ogólny; nakłada na kierowników podmiotów leczniczych prowadzących szpitale obowiązek ustalenia sposobów komunikacji alarmowej. Przepis nie określa, czym jest komunikacja alarmowa i jakich sytuacji dotyczy. Kontrolowane szpitale przyjmowały odmienne interpretacje ww. przepisu i w oparciu o tak ogólne jego założenia, podejmowały różne (odmienne) rozwiązania dotyczące komunikacji alarmowej. Uszczegółowienie ww. przepisu uporządkuje działania szpitali w powyższym zakresie, a w szczególności wskaże, jakich sytuacji dotyczy komunikacja alarmowa i jakie elementy powinna ona obejmować.
63.	Funkcjonowanie szpitalnych oddziałów anestezjologii i intensywnej terapii oraz bloków operacyjnych w województwie podkarpackim (dział: zdrowie)	P/21/088	Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki zdrowotnej w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii. (Dz. U. z 2022 r. poz. 392, ze zm.)	Uzupełnienie § 14 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki zdrowotnej w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii poprzez wskazanie wymogu pisemnej formy oceny jakości udzielanych świadczeń zdrowotnych w oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii.	Niezrealizowany	Przepis § 14 ww. rozporządzenia wymaga, aby lekarz kierujący oddziałem anestezjologii i intensywnej terapii przeprowadzał raz w roku ocenę jakości udzielanych świadczeń zdrowotnych w oddziale. W przepisie nie sprecyzowano, że ocena ta powinna być sporządzona pisemnie. W pięciu szpitalach (spośród ośmiu kontrolowanych) oceny takie były przeprowadzane, lecz nie zostały pisemnie udokumentowane. W celu udokumentowania i usystematyzowania wniosków wynikających z ocen, które można przełożyć na doskonalenie jakości udzielanych świadczeń zdrowotnych, wskazane jest, aby oceny te miały formę pisemną.
64.	Działalność Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej i nadzór uprawnionych organów nad tą działalnością (dział: transport)	I/21/004/KST	Ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 260, ze zm.)	Wypracowanie rozwiązań i podjęcie działań mających na celu wprowadzenie zmian legislacyjnych tworzących mechanizmy wzmocnienia nadzoru nad PAŻP, przede wszystkim w aspekcie generowania kosztów i finansowania jej działalności, a także szkolenia kontrolerów ruchu lotniczego w liczbie adekwatnej do prognoz wielkości ruchu lotniczego. Powinny one, szczególnie w sytuacjach nagłych i negatywnych zmian uwarunkowań zewnętrznych, umożliwiać stabilizację finansowania PAŻP z udziałem środków publicznych, zabezpieczać system szkolenia w perspektywie wieloletniej, a także wprowadzać systemowe rozwiązania umożliwiające szybszą reakcję na pojawiające się ryzyka w działalności Agencji.	Niezrealizowany	Branża lotnicza poniosła duże straty na skutek pandemii COVID-19. W kwietniu 2022 r. Polsce groziło ograniczenie liczby operacji lotniczych na skutek niewystarczającej w stosunku do potrzeb liczby kontrolerów ruchu lotniczego. W działalności PAŻP stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły gospodarki finansowo-majątkowej, jak również organizacji pracy i zmian w trybie pracy kontrolerów ruchu lotniczego oraz wynagradzania. NIK dostrzegła, że zakres ustawowych zadań nadzorczych Ministra Infrastruktury nie pozwalał na podejmowanie skutecznych działań w celu zapobieżenia problemom, które wystąpiły w organizacji pracy i polityce finansowo-majątkowej w PAŻP. Celem przeciwdziałania tego typu niekorzystnym zdarzeniom, NIK wniosła o wypracowanie rozwiązań i zmian przepisów ustawy o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej w zakresie nadzoru nad Agencją, w szczególności w zakresie kwestii kosztowo-finansowych oraz zapewniania wystarczającej liczby kontrolerów ruchu lotniczego. NIK wskazała również kierunkowo na wyzwania, którym odpowiadać powinny ewentualne wypracowywane zmiany legislacyjne.
65.	Działalność Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej i nadzór uprawnionych organów nad tą działalnością (dział: transport)	I/21/004/KST	Ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 260, ze zm.)	Podjęcie działań mających na celu wprowadzenie zmian legislacyjnych obowiązujących przepisów (art. 9 ust. 15 i art. 5 ust. 4 ustawy o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej) w zakresie terminów zatwierdzania sprawozdań oraz rocznych i pięcioletnich planów działalności PAŻP.	Niezrealizowany	NIK ustaliła, że Minister Infrastruktury w całym badanym okresie nie dotrzymywał terminów ustawowych do zatwierdzania sprawozdań finansowych i z działalności PAŻP, a także nie zatwierdzał planów działalności PAŻP przed rozpoczęciem okresu, na jaki były sporządzane. Zatwierdzanie planów w terminie od 95 do 314 dni od otrzymania ich projektów było działaniem nierzetelnym. Ustalenia kontroli wskazały, że z uwagi na dokonywane przez Ministra analizy składanych dokumentów czy uwagi zgłaszane do projektów planów działalności PAŻP, miesięczny termin do zatwierdzania sprawozdań czy planów jest zbyt krótki. W przypadku planów działalności kierunek ewentualnych zmian legislacyjnych powinien również uwzględniać potrzebę wyeliminowania stwierdzonego w toku kontroli zjawiska funkcjonowania PAŻP w istotnej części roku na podstawie projektów planów działalności, nie zaś ostatecznych dokumentów zatwierdzonych przez Ministra. Zdaniem NIK należałoby określić terminy ustawowe ww. działań w sposób realnie odzwierciedlający uzasadniony czas niezbędny Ministrowi Infrastruktury na analizę przedkładanych dokumentów. Dodatkowo Izba zaproponowała, aby zmienić sposób zatwierdzania planu działalności Agencji, tak aby możliwe było jego wdrażanie od początku danego roku.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
66.	Zwalczanie i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się afrykańskiego pomoru świń w populacji dzika oraz przenikaniu i rozprzestrzenianiu się tej choroby w stadach świń (dział: rolnictwo)	P/22/088	Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421, ze zm.)	Podjęcie działań celem doprecyzowania art. 45 ust. 1 pkt 8i oraz art. 46 ust. 3 pkt 8j ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt poprzez jednoznaczne wskazanie, jakiemu podmiotowi lub podmiotom powiatowy lekarz weterynarii i wojewoda mogą w drodze rozporządzeń nakazać poszukiwanie padłych zwierząt.	Niezrealizowany	Aktualnie obowiązujące przepisy prawa rangi ustawowej, regulujące kwestię poszukiwania padłych zwierząt w przypadku zagrożenia wystąpieniem lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania (w tym ASF) są nieprecyzyjne, gdyż jednoznacznie nie wskazują, jakiemu podmiotowi lub podmiotom powiatowy lekarz weterynarii i wojewoda mogą nakazać poszukiwanie padłych zwierząt w drodze rozporządzeń – aktów prawa miejscowego.
67.	Bezpieczeństwo gminnych obiektów użyteczności publicznej w województwach pomorskim i zachodniopomorskim (dział: sprawy wewnętrzne)	P/21/095	Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 122)	Zmiana art. 19 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, polegającej na wprowadzeniu obowiązku przeprowadzania analizy i oceny możliwości wystąpienia określonych zagrożeń w gminnych obiektach użyteczności publicznej, a także wdrożenia procedur określających sposoby i środki reagowania na nie oraz ograniczania ich skutków.	Niezrealizowany	Poza gminnymi planami zarządzania kryzysowego, które obejmowały obszar całej gminy, opracowywano również uregulowania określające zasady postępowania w najbardziej prawdopodobnych sytuacjach kryzysowych, które mogą wystąpić w zarządzanych obiektach. Z uwagi na nieokreślenie takiego obowiązku w przepisach prawa, wdrożono je jedynie w połowie skontrolowanych jednostek. Wdrożone procedury obejmowały z reguły mniejszą i niekompletną liczbę zidentyfikowanych zagrożeń. Ograniczały się one przede wszystkim do postępowania w sytuacji powzięcia informacji o podłożeniu lub znalezieniu ładunku wybuchowego w budynku lub otrzymania przesyłki niewiadomego pochodzenia. Powołani w kontroli biegli lub specjaliści w dziedzinie bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego, zwracali uwagę na zasadność uwzględnienia w procedurach również innych niż pożar zagrożeń. Wyniki oględzin przeprowadzonych z udziałem specjalisty były podstawą sformułowania nieprawidłowości, uwag i sugestii zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa użytkowania obiektów. NIK podkreśla, że nieprzeprowadzenie analizy ryzyka i niewdrożenie procedur, które porządkują postępowanie w najbardziej prawdopodobnych sytuacjach kryzysowych, może zmniejszyć skuteczność podejmowanych działań i zwiększać ryzyko wystąpienia niekorzystnych skutków. Zapewnienie ochrony zdrowia lub życia użytkowników gminnych obiektów w sytuacjach kryzysowych z reguły wymaga podejmowania szybkich i stanowczych decyzji.
68.	Bezpieczeństwo gminnych obiektów użyteczności publicznej w województwach pomorskim i zachodniopomorskim (dział: sprawy wewnętrzne)	P/21/095	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. (Dz. U. Nr 109, poz. 719, ze zm.)	Zmiana § 17 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, polegającej na wprowadzeniu obowiązku praktycznego sprawdzania organizacji oraz warunków ewakuacji w obiektach użyteczności publicznej, obejmujących siedziby urzędów gmin oraz objekty o charakterze rozrywkowo-sportowym przeznaczone dla ponad 50 osób (np. kina, teatry lub hale sportowo-widowiskowe), niezależnie od liczby osób będących ich stałymi użytkownikami.	Niezrealizowany	Wyniki kontroli wykazały, że tylko w nieco ponad jednej trzeciej obiektów (z 62 skontrolowanych) przeprowadzono praktyczne sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji z obiektów. W czterech obiektach nie przeprowadzono wymaganego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji, mimo że liczba stałych użytkowników, od której uzależniony był ten obowiązek (określony w § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów), przekraczała 50 osób. Z uwagi na brak obowiązku (liczba stałych użytkowników obiektów poniżej 50 osób), ćwiczeń takich nie przeprowadzano w siedzibach urzędów gmin, w instytucjach kultury (wraz z salami widowiskowymi, kinowymi lub widowiskowo-kinowymi) oraz w obiektach pozostałych gminnych jednostek organizacyjnych lub w obiektach przez nich zarządzanych (np. hale sportowo-widowiskowe, objekty hotelowe, stadiony). Z uwagi na charakter obiektów, przeprowadzanie takiego sprawdzenia jest uzasadnione, niezależnie od liczby stałych użytkowników. W ramach świadczenia usług publicznych, gromadzi się w obiektach okresowo duża liczba użytkowników. Przykład nieszczęśliwych i tragicznych zdarzeń, które miały miejsce w tzw. „escape room”, wskazuje na ogromne znaczenie praktycznego sprawdzenia organizacji ewakuacji ludzi w bezpieczne miejsce, niezależnie od liczby stałych użytkowników.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
69.	Bezpieczeństwo gminnych obiektów użyteczności publicznej w województwach pomorskim i zachodniopomorskim (dział: budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo)	P/21/095	Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, ze zm.)	Wprowadzenie w art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane obowiązku sprawdzenia w ramach okresowej kontroli rocznej obiektu użyteczności publicznej spełnienia wymaganych warunków technicznych budynku zapewniających możliwość ewakuacji ludzi w celu uznania, że budynek nie zagraża życiu ludzi, z zastrzeżeniem możliwości odstąpienia od tego obowiązku, jeżeli od ostatniej takiej kontroli nie dokonano zmian, które miały wpływ na te warunki techniczne.	Niezrealizowany	Podmioty zarządzające gminnymi obiektami użyteczności publicznej nie objęły swoimi działaniami wszystkich skontrolowanych obiektów. Wymaganego przygotowania na wypadek wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa nie zagwarantowano w 17 podmiotach zarządzających z 18 skontrolowanych przez NIK. Nieprawidłowości w tym zakresie polegały głównie na niezapewnieniu bezpieczeństwa przeciwpożarowego, np. odpowiednich warunków ewakuacji lub obligatoryjnego dostosowania stanu obiektów. Nieodpowiednie warunki ewakuacji stwierdzono w ponad jednej piątej skontrolowanych obiektów, przy czym połowa z nich (ze 102) po raz pierwszy poddawana była kontroli straży pożarnej w tym zakresie. Polegały one głównie na niespełnieniu wymagań stawianych drogą ewakuacyjnym (np. niezapewnieniu wymaganych wymiarów, wykończeniu materiałami łatwopalnymi lub niezabezpieczeniu przed zadymieniem). Dodatkowo ponad jedna trzecia obiektów zarządzanych przez 28 podmiotów (z 49), wbrew wymogom określonym m.in. w przepisach rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, nie została wyposażona w wymagane urządzenia przeciwpożarowe lub nie dokonano w nich obowiązkowych pomiarów. Stwierdzono również, że występujące w obiektach warunki techniczne nie zapewniały możliwości ewakuacji ludzi.
70.	Funkcjonowanie małych portów morskich w województwach pomorskim i zachodniopomorskim (dział: gospodarka morska)	P/22/080	Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1624, ze zm.)	Stworzenie możliwości dofinansowania z budżetu państwa zadań utrzymania odpowiednich głębokości wewnętrznych basenów portowych przez podmioty zarządzające małymi portamiorskimi (niebędące organami administracji morskiej).	Niezrealizowany	Główną przeszkodą sprawnego funkcjonowania i rozwoju małych portów morskich były ograniczenia finansowe kontrolowanych podmiotów zarządzających nimi. Słabość kapitałowa zarządzających powodowała m.in. zróżnicowaną intensywność wydatków na remonty, inwestycje i bieżące utrzymanie infrastruktury. Czynnikiem finansowym był też zasadniczą przyczyną problemów z dostępem części jednostek pływających do niektórych portów, spowodowanych brakiem możliwości utrzymania odpowiednich głębokości na torach podejściowych. Z uwagi na fakt, że parametry torów wodnych określają organy administracji morskiej i odpowiadają za finansowanie zadań dotyczących m.in. głębokości dróg dostępowych, niezapewnienie tym organom wystarczającej wysokości środków na ich utrzymanie jest w ocenie NIK stanem wymagającym zmiany.
71.	Funkcjonowanie małych portów morskich w województwach pomorskim i zachodniopomorskim (dział: gospodarka morska)	P/22/080	Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1624, ze zm.)	Wprowadzenie obowiązku planowania rozwoju portu zarządzanego przez organ administracji morskiej z uwzględnieniem konsultacji z właściwą gminą.	Niezrealizowany	Podmioty zarządzające małymi portamiorskimi, w tym organy administracji morskiej, nie przestrzegały obowiązków określonych w art. 7 ust. 2a i 2b pkt 1–2 ustawy o portach i przystaniach morskich, dotyczących planu rozwoju portu, tj. ustawowych obowiązków dotyczących planowania rozwoju portu. Nieprawidłowości stwierdzono w 13 z 14 kontrolowanych jednostek, tj.: nie sporządzono planu rozwoju portu dla czterech portów zarządzanych przez gminy oraz dla portów zarządzanych przez Urząd Morski; sporządzone plany rozwoju portu nie zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej podmiotu zarządzającego portem; plany rozwoju portów nie zawierały wszystkich wymaganych elementów. W obecnym stanie prawnym planowanie rozwoju portu zarządzanego przez organ administracji morskiej nie wymaga konsultacji z właściwą gminą, mimo że w opinii licznych organów wykonawczych gmin portowych uregulowania te należałoby zmienić.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
72.	Funkcjonowanie małych portów morskich w województwach pomorskim i zachodniopomorskim (dział: gospodarka morską)	P/22/080	Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1624, ze zm.)	Zapewnienie spójności przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej w małych portach morskich, w tym poprzez doprecyzowanie uregulowań zawartych w art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich oraz zamieszczenie w tej ustawie odniesienia do regulacji określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Żeglugi Śródlądowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie nadzoru przeciwpożarowego w polskich obszarach morskich oraz morskich portach i przystaniach (Dz. U. z 2017 r. poz. 118).	Niezrealizowany	<p>Aż siedem kontrolowanych jednostek w sześciu portach nie posiadało uzgodnionego z właściwymi organami planu zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń wód portowych. Urząd Morski w Szczecinie nie dokonywał bieżącej aktualizacji planów zwalczania zagrożeń wód portowych dla czterech portów, a Urząd Morski w Gdyni dla jednego. NIK negatywnie ocenia naruszenie przepisów mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa wód na terenie portów. Większość podmiotów zarządzających podejmowała niewiele działań w zakresie bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej i wód portowych. Powyższe wynikało z nieznaności przepisów odnoszących się do ochrony przeciwpożarowej w portach morskich oraz braku ich spójności lub ich nieprecyzyjności.</p> <p>Na podstawie art. 7 ust. 3 pkt 1 ustawy o portach i przystaniach morskich (ustawa o portach), podmioty zarządzające, w ramach działalności o której mowa w art. 7 ust. 1 pkt 5 (tj. świadczenia usług związanych z korzystaniem z infrastruktury portowej), powinny zapewnić ochronę przeciwpożarową od strony wody zarządzanych obiektów i terenów. Jednakże art. 23 ust. 2 ustawy o portach określa, że do portów niemających podstawowego znaczenia dla gospodarki narodowej, do zarządzania portami stosuje się wyłącznie odpowiednio art. 7 ust. 1, 2a i 2b, art. 8 i art. 9 oraz art. 12 (brak wskazania ust. 3) ww. ustawy. Powyższe oznacza, że podmiot zarządzający małym portem nie ma obowiązku zapewnienia w porcie ochrony przeciwpożarowej w sposób określony ustawą o portach. Z drugiej strony, mając na uwadze obowiązki podmiotów zarządzających portami w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz kompetencje dyrektorów urzędów morskich w ramach nadzoru przeciwpożarowego, wskazać należy, że według art. 23b ust. 1–3 ustawy o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki i art. 50a ust. 8 pkt 1 oraz art. 50a ust. 1 pkt 3 ustawy o obszarach morskich RP, podmiot zarządzający portem jest obowiązany do opracowania i aktualizacji planów zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń wód portowych. Plany te podlegają uzgodnieniu z właściwymi organami lub zatwierdzeniu przez nie, w tym przez dyrektora urzędu morskiego właściwego dla obszaru położenia portu. Szczegółowy zakres nadzoru przeciwpożarowego sprawowany przez organy administracji morskiej oraz zakres informacji niezbędnych do określenia w planach zwalczania zagrożeń, reguluje rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie nadzoru przeciwpożarowego w polskich obszarach morskich oraz morskich portach i przystaniach. Rozporządzenie w sprawie nadzoru przeciwpożarowego w portach w § 3 ust. 1 pkt 1 odwołuje się do § 15 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2002 r. w sprawie organizacji i sposobu zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń na morzu, które utraciło moc z dniem 31 sierpnia 2017 r. Uchylone przepisy rozporządzenia z 2002 r. w sprawie zwalczania zagrożeń na morzu zostały zastąpione (od 31 sierpnia 2017 r.) rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu organizacji zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń na morzu. Przepisy § 15 nowego rozporządzenia, które można by było uznać za tożsame z § 15 uchylonego rozporządzenia, również utraciły moc – z dniem 22 września 2020 r., na podstawie § 1 pkt 4 rozporządzenia z dnia 10 września 2020 r. zmieniającego nowe rozporządzenie w sprawie zwalczania zagrożeń na morzu.</p> <p>W ustawie o portach nie zamieszczono odniesienia do regulacji określonych w rozporządzeniu w sprawie nadzoru przeciwpożarowego w portach.</p> <p>W sprawie podjęcia kroków legislacyjnych w celu zmiany zapisu § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie nadzoru przeciwpożarowego w portach Minister Infrastruktury wyjaśnił m.in.: Po przeniesieniu przepisów w zakresie opracowywania planów zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń wód portowych do przepisów rangi ustawowej, z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu organizacji zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń na morzu wykreślono § 15.</p>

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
						<p>W konsekwencji, przepisy § 15 nieaktualnego rozporządzenia z 2002 r. oraz uchylonego § 15 rozporządzenia z 2017 r. w zakresie planów zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń wód portowych w dalszym ciągu funkcjonują (obecnie na poziomie ustawowym) i są stosowane. Oznacza to, że pomimo nieaktualnego odniesienia zawartego w § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 21 grudnia 2016 r. przepis § 3 ust. 1 pkt 1 jest dla adresatów tej normy prawnej czytelny i w praktyce stosowany. Niezależnie od powyższego informuję, że w Ministerstwie Infrastruktury prowadzone są prace nad stosowną zmianą rozporządzenia w sprawie nadzoru przeciwpożarowego w polskich obszarach morskich oraz morskich portach i przystaniach.</p> <p>W ocenie NIK nieznamość przepisów odnoszących się do ochrony przeciwpożarowej w portach morskich oraz brak ich spójności lub ich nieprecyzyjność były podstawową przyczyną niesporządzenia w połowie kontrolowanych jednostek planów zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń wód portowych. Nie można też wykluczyć, że z tych samych powodów podmioty zarządzające podejmowały bardzo ograniczone działania w zakresie ochrony przeciwpożarowej.</p>
73.	Funkcjonowanie urzędów administracji publicznej w okresie epidemii COVID-19 (dział: praca)	P/21/094	Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1510, ze zm.)	Pilne przedłożenie do dalszych prac legislacyjnych ustawy wprowadzającej w Kodeksie pracy regulacje dotyczące pracy zdalnej, w tym określające definicję tego trybu pracy, a także wprowadzające prawa i obowiązki występujące po stronie pracodawcy i pracownika, w szczególności dotyczące sposobu rozliczania kosztów zdalnego realizowania zadań.	Zrealizowany w pełni	W okresie epidemii COVID-19 zapewniona została ciągłość działalności urzędów administracji publicznej, jednak we wszystkich jednostkach wprowadzono ograniczenia w dostępie do nich. Zagwarantowano pracownikom urzędów bezpieczne i higieniczne warunki pracy. Umożliwiono wykonywanie pracy poza siedzibą urzędu, jednak nie wszystkich pracowników wyposażono w sprzęt komputerowy, dostęp do systemów dziedzinowych oraz poczty elektronicznej. Tylko w jednej z siedmiu jednostek, w których urzędnicy wykonywali prace z wykorzystaniem prywatnych komputerów, uregulowano zasady rozliczania kosztów z tym związanych.
74.	Zapobieganie pożarom miejsc gromadzenia odpadów (dział: klimat)	P/22/061	Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2022 r. poz. 699, ze zm.)	Doprecyzowanie formy i zakresu udziału przedstawiciela właściwego organu w kontroli instalacji lub jej części, obiektu budowlanego lub jego części lub miejsc magazynowania odpadów, w których ma być prowadzone przetwarzanie odpadów lub zbieranie odpadów, przeprowadzanej zgodnie z art. 41a ust. 1 ustawy o odpadach, przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, w szczególności poprzez zobowiązanie tego przedstawiciela do uczestniczenia we wszystkich czynnościach kontrolnych na podstawie wydanego przez właściwy organ upoważnienia do kontroli oraz podpisania protokołu z kontroli.	Niezrealizowany	W wyniku kontroli ustalono, że podczas prowadzenia postępowań dotyczących wydania zezwoleń na zbieranie lub przetwarzanie odpadów, pracownicy urzędów marszałkowskich i starostw uczestniczyli w kontrolach realizowanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska na podstawie art. 41a ust. 1 ustawy o odpadach. We wszystkich skontrolowanych urzędach marszałkowskich i starostwach uczestnicstwo pracowników tych urzędów w kontrolach realizowanych z WIOŚ sprowadzało się do udziału w oględzinach miejsca gromadzenia odpadów u przedsiębiorcy. Ustaleń z tych oględzin na ogół nie dokumentowano w aktach prowadzonych spraw dotyczących wydania zezwolenia/pozwolenia związanego z gromadzeniem odpadów. Tylko w jednym z kontrolowanych urzędów jst, pracownicy sporządzali notatki służbowe, w których dokumentowali weryfikację miejsca magazynowania odpadów z informacjami wynikającymi z wniosku składanego przez przedsiębiorcę oraz uzyskiwali z WIOŚ protokoły kontroli. Brak udziału pracowników urzędów marszałkowskich i starostw we wszystkich czynnościach kontrolnych oznacza, że nie znali pełnych wyników kontroli w podmiocie, dla którego wydawane było zezwolenie. Należy podkreślić, że kontrole te były realizowane na wniosek urzędu marszałkowskiego lub starostwa i ustalenia tych kontroli miały wpływ na udzielenie lub odmowę udzielenia pozwoleń/zezwoleń na zbieranie lub przetwarzanie odpadów.
75.	Zapobieganie pożarom miejsc gromadzenia odpadów (dział: klimat)	P/22/061	Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2022 r. poz. 699, ze zm.)	Wprowadzenie w ustawie o odpadach obowiązku informowania wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjętych przez gminy i regionalne dyrekcje ochrony środowiska działaniach mających na celu usunięcie odpadów z miejsc do tego nieprzeznaczonych.	Niezrealizowany	W wyniku kontroli ustalono, że w efekcie kierowanych przez skontrolowane wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska wniosków o podjęcie działań w ramach posiadanych kompetencji do właściwych jednostek, tj. regionalnych dyrekcji ochrony środowiska lub urzędów gmin o wszczęcie postępowania administracyjnego w sprawie usunięcia odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich gromadzenia, na podstawie art. 26 ust. 2 i 3 ustawy o odpadach, odpady te nie zostały usunięte w 30% wszystkich rozpoznanych przez wojewódzkie inspektoraty miejsc nielegalnego gromadzenia odpadów, a w przypadku aż 42% miejsc skontrolowane inspektoraty nie miały informacji o prowadzonych postępowaniach i ich efektach.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
76.	Zapobieganie pożarom miejsc gromadzenia odpadów (dział: klimat)	P/22/061	Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2022 r. poz. 699, ze zm.)	Wprowadzenie do ustawy o odpadach regulacji prawnych polegających na zobowiązaniu właściwych organów sprawujących kontrolę podmiotów korzystających ze środowiska (wojewódzki inspektor ochrony środowiska), kontrolę przestrzegania przepisów o ochronie środowiska (marszałek województwa, starosta) oraz na których ciąży obowiązek rozpoznawania zagrożeń pożarowych (komendant powiatowy/miejski Państwowej Straży Pożarnej), do wymiany informacji o stwierdzonych nieprawidłowościach w funkcjonowaniu miejsc gromadzenia odpadów oraz zagrożeniach przez nie stwarzanych.	Niezrealizowany	<p>W wyniku kontroli ustalono, że żaden z czterech skontrolowanych wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska (WIOŚ) nie dysponował kompletnymi informacjami o pożarach, do których doszło w miejscach prowadzenia działalności przez podmioty zajmujące się gromadzeniem odpadów, jak również w miejscach nielegalnego gromadzenia odpadów. Ustalono również, że żadna z objętych kontrolą jednostek Państwowej Straży Pożarnej (PSP) nie dysponowała informacjami o wszystkich podmiotach prowadzących działalność w zakresie gromadzenia odpadów i/lub o miejscach ich nielegalnego gromadzenia, znajdujących się na terenie działania tych jednostek. Natomiast spośród dziewięciu skontrolowanych urzędów jst (urzędów marszałkowskich i starostw powiatowych) tylko jeden dysponował kompletnymi danymi o pożarach miejsc gromadzenia odpadów, jakie wystąpiły na jego terenie w latach 2017–2021. Informacje takie nie były gromadzone i analizowane w żadnym z czterech skontrolowanych urzędów marszałkowskich, pomimo że w informacji o wynikach kontroli P/19/048 Postępowanie z odpadami komunalnymi po przetworzeniu w instalacjach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (MBP), NIK sformułowała pod adresem marszałków województw wniosek o monitorowanie miejsc deponowania i przetwarzania odpadów na terenie województwa pod kątem zagrożenia pożarowego i podejmowanie działań zapobiegawczych.</p> <p>W skontrolowanych wojewódzkich inspektoratach ochrony środowiska współpraca z innymi organami administracji publicznej w zakresie eliminowania zagrożeń pożarowych miejsc gromadzenia odpadów sprowadzała się przede wszystkim do współudziału w prowadzonych oględzinach i/lub czynnościach kontrolnych. Współpraca ta nie zawsze była jednak sprawna i skuteczna, gdyż w niektórych przypadkach wojewódzkie inspektoraty, mając informacje o zidentyfikowanych w terenie zagrożeniach pożarowych, nie informowały innych organów administracji publicznej. Żadna z objętych kontrolą jednostek PSP nie zawierała pisemnych porozumień o współpracy z innymi organami w zakresie m.in. wymiany informacji oraz wspólnych kontroli miejsc gromadzenia odpadów. Współpraca była realizowana, jednak miała ona charakter doraźny, ograniczony głównie do prowadzenia nielicznych wspólnych kontroli oraz realizacji również pojedynczych kontroli na wniosek głównie WIOŚ i Policji. Skontrolowane jednostki PSP nie zawsze przekazywały informacje o pożarach miejsc gromadzenia odpadów do WIOŚ i właściwych miejscowo gmin, powiatów i urzędów marszałkowskich. Brak tych informacji mógł skutkować utrudnieniami w sprawowaniu rzetelnego nadzoru nad podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie gromadzenia odpadów (WIOŚ, starostwa i urzędy marszałkowskie), zaś gminom w wykonywaniu zadań własnych wynikających z przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie oraz podjęciu działań mających na celu usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich gromadzenia, stosownie do art. 26 ustawy o odpadach. W okresie objętym kontrolą również w żadnym skontrolowanym urzędzie marszałkowskim oraz w żadnym starostwie nie zawierano z innymi jednostkami administracji publicznej porozumień o współpracy dotyczących sprawowania nadzoru nad miejscami gromadzenia odpadów w zakresie zapobiegania wystąpienia pożarów oraz eliminowania zagrożenia pożarowego. Tylko niektóre jednostki nawiązały taką współpracę w trybie roboczym.</p> <p>Na terenie każdego z czterech województw, w których przeprowadzono kontrolę NIK, w latach 2017–2022 wystąpiły kilkakrotnie pożary w tym samym miejscu gromadzenia odpadów. Ze względu na brak kompletnych informacji o pożarach odpadów w miejscach ich gromadzenia, w skontrolowanych urzędach marszałkowskich i starostwach najczęściej nie podejmowano żadnych działań mających na celu ograniczenie zagrożenia pożarowego oraz liczby pożarów w tych miejscach.</p>

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
77.	Działania państwa w zakresie zapobiegania i zwalczania skutków wybranych przestępstw internetowych, w tym kradzieży tożsamości (dział: informatyzacja)	P/21/042	Ustawa z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 1863, ze zm.)	Podjęcie działań legislacyjnych celem nowelizacji ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, które zapewnią uregulowanie w przepisach tej ustawy tematyki bezpieczeństwa indywidualnych użytkowników Internetu, w tym zasad udzielania wsparcia osobom fizycznym, które stały się celem lub ofiarą cyberataku, oraz dookreślą obowiązki poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację w tym obszarze.	Niezrealizowany	Tworzony w Polsce krajowy system cyberbezpieczeństwa pomijał w praktyce najliczniejszą grupę użytkowników Internetu, którymi są osoby fizyczne, koncentrując uwagę na wzmocnieniu bezpieczeństwa systemów uznawanych za kluczowe dla funkcjonowania państwa. Powyższe miało miejsce, pomimo że prowadzona analiza ryzyka oraz monitoring zagrożeń jednoznacznie wykazywały, że w badanym okresie dominującą i gwałtownie zwiększającą się kategorią incydentów były oszustwa komputerowe, w tym phishing i kradzież tożsamości wymierzone w indywidualnych użytkowników sieci. Organy odpowiedzialne za bezpieczeństwo cyberprzestrzeni oraz koordynacja polityki rządu w tym obszarze (Minister Cyfryzacji oraz Pełnomocnik Rządu do Spraw Cyberbezpieczeństwa) nie reagowały na identyfikowane ryzyka oraz zagrożenia i nie dostosowywały do nich swoich działań organizacyjnych i informacyjnych. W ocenie tych organów cały obszar bezpieczeństwa obywateli w sieci oraz zagrożeń ze strony przestępczości internetowej pozostawał poza ich odpowiedzialnością i nie widziały one konieczności podejmowania w tym zakresie jakichkolwiek działań.
78.	Elektroniczne wnioski i tytuły wykonawcze w postępowaniu egzekucyjnym w administracji (dział: finanse publiczne)	P/22/062	Prawne uregulowania dostrzeżonych problemów bez wskazania aktu prawnego	Podjęcie działań legislacyjnych mających na celu określenie terminu, w którym wierzyciel będzie zobowiązany do wystawienia tytułu wykonawczego i wysłania go do organu egzekucyjnego.	Niezrealizowany	Zgodnie z art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.), jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania. W obowiązujących przepisach ustawodawca nie określił wprost terminu, w jakim wierzyciel powinien wystawić tytuł wykonawczy. Kontrola wykazała (na podstawie badanej próby spraw), że we wszystkich objętych kontrolą urzędach jednostek samorządu terytorialnego (pięciu starostwach powiatowych i dziewięciu urzędach gmin) wystąpiły nieuzasadnione znaczne opóźnienia w wystawianiu tytułów wykonawczych po doręczeniu upomnienia. W 11 urzędach maksymalny czas, w jakim wystawiano tytuły, przekraczał pół roku, a w siedmiu był dłuższy niż rok i wynosił nawet 1479 dni. Po wprowadzeniu elektronicznych tytułów wykonawczych (od 1 lipca 2021 r.) w ośmiu urzędach (57%) zwiększył się, i tak już długi, średni czas, jaki upływał od doręczenia upomnienia do wystawienia tytułu wykonawczego. W pozostałych sześciu jednostkach czas ten zmniejszył się, ale tylko w jednej spadł poniżej 60 dni. NIK zwróciła uwagę, że stwierdzone w wyniku kontroli długie terminy od doręczenia upomnienia do wystawienia tytułu wykonawczego wskazują na nierzetelne działania, które mogą sprzyjać ryzyku przedawnienia tych należności, a także niwelować pozytywne efekty wprowadzenia zasady elektronicznego przekazywania tytułów wykonawczych. Długie terminy wystawienia tytułu wykonawczego, przekraczające nawet rok od doręczenia upomnienia, zostały stwierdzone także w wyniku kontroli P/22/060 „Prowadzenie postępowań mandatowych i stosowanie pouczeń przez funkcjonariuszy straży miejskich oraz egzekwowanie grzywien nałożonych przez nich w drodze mandatu karnego”.
79.	Elektroniczne wnioski i tytuły wykonawcze w postępowaniu egzekucyjnym w administracji (dział: informatyzacja)	P/22/062	Prawne uregulowania dostrzeżonych problemów bez wskazania aktu prawnego	Podjęcie działań legislacyjnych mających na celu uregulowanie zasad wykorzystywania przez pracowników urzędów administracji publicznej profilu zaufanego w trakcie realizacji zadań służbowych m.in. w celu uwierzytelniania w systemach teleinformatycznych lub stworzenie możliwości uwierzytelniania w tych systemach bez konieczności wykorzystywania profilu zaufanego, który ma charakter prywatny i jego założenie opiera się na zasadzie dobrowolności.	Niezrealizowany	Kontrola wykazała, że dostęp do Systemu eTW/Aplikacji eTW (system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 26aa § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji – Dz. U. z 2022 r. poz. 479, ze zm.) z poziomu przeglądarki internetowej wymagał załogowania się za pomocą Krajowego Węzła Identyfikacji Elektronicznej (login.gov.pl) przy wykorzystaniu aktywnego profilu zaufanego. Jedynie w przypadku wierzycieli, którzy zintegrowali swoje systemy dziedzinowe z Centralnym Systemem Elektronicznych Tytułów Wykonawczych (eTW), poprzez bramkę API, w trakcie korzystania z Aplikacji eTW nie występowała konieczność korzystania z tego profilu. W 13 z 14 objętych kontrolą urzędów jednostek samorządu terytorialnego (starostw powiatowych i urzędów gmin) stwierdzono logowanie pracowników do Aplikacji eTW z wykorzystaniem profilu zaufanego.

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
						<p>Ponadto w lipcu 2021 r. z dostępu do Aplikacji eTW z poziomu przeglądarki internetowej przy wykorzystaniu aktywnego profilu zaufanego korzystali pracownicy objętych kontrolą urzędów skarbowych w celu przesyłania tytułów wykonawczych w okresie, w którym nie wdrożono części aplikacji przeznaczonej dla organów egzekucyjnych. Wierzyciele zgłaszali wątpliwości odnośnie wykorzystania profilu zaufanego w celu uwierzytelnienia wierzyciela w Systemie eTW. Zwracano uwagę, że rozwiązanie to ma cechy usługi publicznej charakterystycznej dla relacji obywatel–urząd oraz podkreślano brak podstawy prawnej, w oparciu o którą pracodawca mógłby zobowiązać pracowników windykujących w imieniu wierzyciela do założenia i wykorzystywania profilu zaufanego. Zastrzeżenia dotyczące wymogu wykorzystywania profilu zaufanego do celów służbowych zgłaszane były także przez pracowników różnych instytucji sektora publicznego, m.in. pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej i urzędów skarbowych. Pracownicy inspekcji sanitarnej kierowali w tej sprawie skargi do Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczące funkcjonowania SEPIS pod kątem bezpieczeństwa ich danych osobowych. W skargach wyrażali obawy o bezpieczeństwo swoich danych osobowych, gdyż posługiwanie się profilem zaufanym w celach służbowych wiąże się m.in. z ujawnieniem nr PESEL. Ponadto wskazywali, że nie ma przepisu, na podstawie którego pracodawca może żądać założenia profilu zaufanego przez pracownika i wykorzystywania go w celach służbowych. W związku z tymi skargami Rzecznik Praw Obywatelskich skierował pismo do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił m.in. uwagę na sposób autoryzacji podczas logowania do profilu zaufanego, który polega albo na odebraniu smsów z hasłem, wysłanych na prywatny telefon, albo, w przypadku powiązania profilu z bankiem, na weryfikacji zgodnej z polityką banku, tj. podanie smsa albo przesłanie hasła, np. kodu jednorazowego. Taki sposób autoryzacji, powiązany ze sferą prywatną pracownika, powoduje, że dane osobowe przetwarzane w ramach systemu nie są wystarczająco chronione.</p> <p>Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych, pismem z dnia 4 kwietnia 2023 r., znak: DOL.023.363.2021, poinformował Pana Marcina Wiącka, Rzecznika Praw Obywatelskich, w odpowiedzi na pismo Pana Rzecznika z dnia 15 lutego 2023 r. (znak: VII.520.6.2020.MK) w sprawie wykorzystywania danych osobowych pracowników inspekcji sanitarnej dotyczących profilu zaufanego do uwierzytelniania w systemie SEPIS, że Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych w trakcie kontroli przeprowadzonej u Generalnego Inspektora Sanitarnego stwierdził, że brak jest podstaw prawnych do żądania przez pracodawcę, aby pracownik uwierzytelniał się w systemie wykorzystywanym do realizacji zadań pracodawcy przy użyciu profilu zaufanego. Wskazał, że w ocenie organu do spraw ochrony danych osobowych jest to naruszenie art. 5 ust. 1 lit. a oraz lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.). Poinformował również, że w związku z powyższym 21 marca 2023 r. Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych wszczął postępowanie administracyjne w niniejszej sprawie.</p> <p>Patrz: https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/pracownicy-sanepidu-profil-zaufany-interwencja-rpo-puodo-odpowiedz [dostęp: 18.04.2023]</p>

Lp.	Tytuł kontroli (dział administracji rządowej)	Nr kontroli	Akt prawny lub problem, który należy ująć w akcie prawnym	Treść wniosku <i>de lege ferenda</i>	Stan realizacji wniosku	Uzasadnienie wniosku
80.	Usługi asystenta osobistego jako wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych (dział: zabezpieczenie społeczne)	P/22/033	Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1787, ze zm.)	Podjęcie przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej działań zmierzających do zmiany art. 13 ust. 14 i 15 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym, polegającej na wprowadzeniu różnych terminów rozliczenia środków z Funduszu w zakresie rzeczowym i finansowym dla poszczególnych realizatorów Programu (województw oraz samorządów szczebla gminnego i powiatowego), co umożliwi tym realizatorom wywiązanie się z obowiązków sprawozdawczych.	Niezrealizowany	Zgodnie z art. 13 ust. 14 ustawy o Funduszu Solidarnościowym podmioty, które otrzymały od m.in. ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego środki z Funduszu, są obowiązane do sporządzania i przekazywania temu ministrowi rozliczenia środków z Funduszu w zakresie rzeczowym i finansowym, w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania oraz zgodnie z art. 13 ust. 15 tej ustawy jednostki samorządu terytorialnego, które otrzymały środki z Funduszu, są obowiązane do sporządzania i przekazywania wojewodzie rozliczenia środków z Funduszu w zakresie rzeczowym i finansowym, w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania. Obowiązujące obecnie przepisy skutkują zatem koniecznością składania sprawozdań przez gminy i powiaty do wojewody oraz przez wojewodów do Ministra w tym samym terminie (w tym samym dniu). Terminy złożenia sprawozdań przypadające na ten sam dzień uniemożliwiają sporządzenie prawidłowego i rzetelnie przygotowanego dokumentu przez wojewodów, którzy swoje sprawozdanie opracowują na podstawie danych otrzymanych od samorządów.

^{1/} Stan prawny na dzień 14 kwietnia 2023 r.